

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1963

ΕΤΟΣ Α'

ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 10

Στήν 'Αγία Παρασκευή (Κεράσοβον) οι γέροι τοῦ χωριοῦ, ντυμένοι μὲ τὴν παληὰ τοπική τους ἔνδυμασία, κάθονται στὸ πεζοῦλι στὸ Μεσοχῶρι καὶ συζητοῦν, ποιός ξεύρει, ποιὲς παληές των ιστορίες. 'Η 'Αγία Παρασκευή χάρις στὴν ἐκμετάλλευσι τοῦ δασικοῦ τῆς πλούτου καὶ τὴν ἐργατικότητα τῶν κατοίκων τῆς παρουσιάζει σήμερα μιὰ σημαντικὴ πρόοδο.

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
'Εκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ύπό τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ : Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — Ἀθῆναι.

‘Υπεύθυνοι κατὰ Νόμον :

Ἐπὶ τῆς ὅλης : Ν. Κ. Τσάκας, Ἀχαρνῶν 168 — Ἀθῆναι.

Τυπογραφείου : Χρ. Χρονόπουλος, Θήρας 6 — Ἀθῆναι.

Μόνιμος ἀνταποκριτὴς ἐν Κονίτσῃ : Ἀναστ. Εὐθυμίου

Ἐμβάσματα εἰς κ. Γεώργιον Δόβαν, ὁδὸς Ἀμπλιανῆς 6 — Ἀθῆναι

Ἐτησία συνδρομὴ

Ἐσωτερικοῦ Δραχμαὶ 60.—Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6.—

Οἱ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης
ταξειδεύοντες δι' Ἀθήνας
προτιμᾶτε τὸ ἐπὶ τῆς γωνίας
τῶν ὁδῶν Πατησίων καὶ Βε-
ρανζέρου 10 Κονιτσιώτικο

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ "ΙΩΑΝΝΙΝΑ,"
ΤΙΜΑΙ ΛΑ·Ι·ΚΑΙ - ΤΗΛ. 523-204

ΝΥΦΙΚΑ ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ

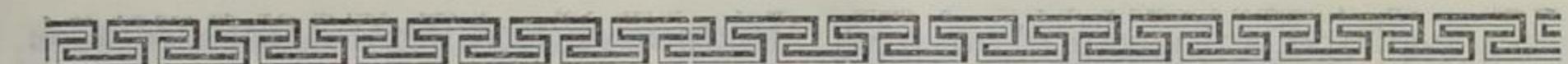
Ἐνοικιάζονται πολυτελῆ νυφικὰ
ἔτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ

Α Τ Ε Λ Ι Ε

ΒΕΑΤΡΙΚΗΣ ΤΣΑΛΑΜΑΝΗ
(ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΣΣΑΣ)

Χαλκοκονδύλη 52-5ος ὅρ. 20 ('Ομόνοια)
Ἀθῆναι-Τηλεφ, 538.207-523.529

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ

"ΠΩΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΘΗΚΕ Η ΚΟΝΙΤΣΑ ΚΑΙ Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΖΥΓΟΝ

Τοῦ κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η Κόνιτσα, λόγω τῆς γεωγραφικῆς της θέσεως καὶ τῆς γειτνιάσεώς της μὲ τὴν Βόρειο "Ηπειρο καὶ τὴν φοβερὴ αὐτὴ αίμοδότρια τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, ἀπελευθερώθηκε σχεδὸν τελευταίᾳ ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες πόλεις τῆς Ἡπείρου κατὰ τὴν 24ην Φεβρουαρίου 1913. Γιὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ὅμως προηγήθησαν ἀρκετοὶ ἀγῶνες, τοὺς ὅποίους διεξήγαγον τόσον ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς καὶ τὰ ἀνταρτικὰ σώματα, ὃσον καὶ οἱ κάτοικοι τῶν γύρω χωριῶν καὶ ὑπέφερε ὅχι ὀλίγα καὶ ἡ ἴδια ἡ πόλι ἀπὸ τὰ στίφη τῶν ἔχθρῶν ποὺ τὴν κατέκλυσαν.

Μετὰ τὴν τελευταίᾳ ἥττα του στὴν Κορυτσᾶ (6-12-1912) ἐδῶ στὴν Κόνιτσα κατέφυγε τελικῶς ὁ περιβόητος Τζαβὴτ Πασιᾶς μὲ τὰ ὑπολείμματα τοῦ στρατοῦ του, δύο χιλιάδες περίπου ἐλεεινῶν καὶ πειναλέων στρατιωτῶν, τοὺς ὅποίους ἐγκατέστησε μέσα στὴν πόλι. Τοποθέτησε καὶ 3 - 4 κανόνια ποὺ διέθετε ἀκόμη κάτω ἀπὸ τὴν πλατεία, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀρχισε νὰ ἀπειλῇ καὶ νὰ ἐκβιάζῃ τοὺς κατοίκους, καὶ ἰδίως τοὺς Χριστιανούς, νὰ τοῦ φέρουν τρόφιμα.

Ἐδῶ κατέφυγε ἐπίσης καὶ ἐγκατέστησε τὴν ἔδρα του καὶ ὁ τρομερὸς καὶ ἀπαίσιος Μπεκὴρ ἀγᾶς, ἀφοῦ κατελήφθησαν τὰ Γρεβενά, ποὺ ἦταν ἡ ἰδιαίτερη πατρίδα του καὶ ὅλη ἡ Μακεδονία ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ Στρατὸ καὶ ἀπ' ἐδῶ ἔξορμοῦσε καὶ κατέστρεψε τὰ χωριὰ τῆς Ἡπείρου, καὶ κυρίως τοῦ Ζαγορίου, λεηλατῶντας, σφάζοντας, καίγοντας, καὶ μὴ σεβόμενος οὔτε τοὺς Ἱεροὺς ναοὺς καὶ τὰ Ἱερὰ ἄμφια, σκεύη καὶ εἰκόνες.

Ἐδρευαν τότε στὴν Κόνιτσα καὶ ὁ περίφημος Μουχτάραγας ἢ Μουχτάρμπης Σέβρανης, ὁ παλαιὸς διώκτης τῶν Λεωνίδα καὶ Νταβέλη μὲ 250-300 ἄνδρες, ὁ Μπίμπασης Ἀχμὲτ βέης μὲ τὸ τάγμα του, καθὼς καὶ οἱ Κυρήμ, Ἰζὲτ καὶ Τζιαφὲρ Τσιαούσηδες μὲ τὰ ἀποσπάσματά των. "Ολος αὐτὸς ὁ Τουρκικὸς στρατός, ποὺ ἔφτανε ἡ ξεπερνοῦσε τὶς τέσσερις χιλιάδες, τρεφόταν ἀπὸ τὴν Κόνιτσα καὶ τὰ ἐλάχιστα κοντινὰ χωριά. Οἱ δύστυχοι κάτοικοι στεροῦσαν τοὺς ἑαυτούς των ἐπὶ τρεῖς μῆνες γιὰ νὰ τροφοδοτοῦν αὐτὰ τὰ ἄγρια καὶ πειναλέα στίφη.

Ἄλλὰ τὸ ἄστρο τῆς ἐλευθερίας εἶχε ἀρχίσει νὰ ἀνατέλλῃ στὸν ὁρίζοντα. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ὄρεινὰ χωριὰ τῆς ἐπαρχίας εἶχαν ὑψώσει τὴν Ἑλληνικὴ σημαία. Ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1912 εἶχαν κάνει κιόλας τὴν ἐμφάνισί των τὰ πρῶτα ἀνταρτικὰ σώματα. Ὁ καπετάν Σιδέρης ἀπὸ τὸ Γιαννοβένι τῆς Μακεδονίας ἐμφανίστηκε στὴ Βούρμπιανη μὲ ἐθελοντὲς Βουρμπιανῖτες καὶ ἀπὸ ἄλλα χωριὰ ἐρχόμενος κατ' εύθείαν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, καὶ οἱ Βουρμπιανῖτες ἔξωπλίσθησαν ἀμέσως μὲ 100 γκράδες σταλμένους ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητά των. Οἱ Σελτσιῶτες ἔξωπλίστηκαν κι' αὐτοὶ μὲ 10 γκράδες. Ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς Ζέρμας Διονύσιος Παπαδάτος, μυημένος ἀπὸ τὸν Δεσπότη Σπυρίδωνα, δημιούργησε ἀνταρτικό σῶμα μὲ ἐθελοντὰς ἀπὸ διάφορα χωριὰ τῆς ἐπαρχίας, καὶ ξεσήκωσε τὰ χωριὰ Ζέρμα (νῦν Πλαγιά) καὶ Κάντσικο (νῦν Δροσοπηγή). Ἡ Φούρκα, μιμούμενη τὴ γειτονική της γενέτειρα ἥρωων Σαμαρίνα, εἶχε ἐπαναστατήσει

άκομη νωρίτερα, καὶ κοντὰ σ' αὐτὴ τὸ ἡρωϊκὸ Κεράσοβο (νῦν 'Αγία Παρασκευὴ) ποὺ ἔξοπλίσθηκε μὲ 150 γκράδες, τοὺς ὅποιους μετέφεραν ἀπὸ τὰ Γρεβενὰ ὁ ἄγωγιάτης Κώστα Γαλάνης μὲ τὴν παρέα του.

"Οπως διηγεῖται ὁ Β. Τζαλόπουλος στὸ «'Ηπ. 'Ημερολ.» (1914, σελ. 137), οἱ ἀρχὲς τῆς Κονίτσης ζήτησαν ἀπὸ τοὺς μουχτάρηδες τῆς Φούρκας νὰ τοὺς στείλουν μάλλινα ἐσώρουχα. κι' ἐκεῖνοι τοὺς ἔστειλαν ἐνα δέμα μὲ κόκκινα φέσια κι' ἐνα λακωνικὸ σημείωμα ποὺ ἔγραφε: «'Ελᾶτε νὰ τὰ πάρετε».

Λαβαίνοντας λοιπὸν οἱ Τοῦρκοι τῆς Κόνιτσας αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴ καὶ μαθαίνοντας συγχρόνως ὅτι ἡ Φούρκα καὶ τὰ τριγύρω χωριὰ ἐπιανεστάτησαν, ἐτοίμασαν ἐνα σῶμα ἀπὸ πεντακόσιους περίπου ἀνδρες, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Κυρὴμ Τσιαούση ποὺ γνώριζε τὰ μέρη καὶ τοὺς ἀνθρώπους γιατὶ εἶχε χρηματίσεν σταθμάρχης ἄλλοτε ἐκεῖ, καὶ τὸ ἔστειλαν νὰ καταστρέψῃ τὴ Φούρκα καὶ τὸ Κεράσοβο. Δὲν κατόρθωσε ὅμως νὰ κάνῃ σχεδὸν τίποτε. Παρ' ὅλο ποὺ ἔκανε τρεῖς ἐφόδους, ἀναγκάσθηκε νὰ γυρίσῃ πίσω κατισχημένος στὴν Κόνιτσα ἀφοῦ ἐλεηλάτησε μόνον τὸ Κεράσοβο.

Κατόπιν ὁ Κυρὴμ Τσιαούσης στράφηκε πρὸς τὴν Στράτσιανη (νῦν Πύργος) ὅπου συνέλαβε σαράντα περίπου κατοίκους καὶ τοὺς ἔστειλε δεμένους στὴν Κόνιτσα. Βαδίζοντας δὲ πρὸς τὴν Πυρσόγιανην καὶ Βούρμπιανην ἐφόνευσε πέντε - ἔξη χωρικούς, καὶ ἀφοῦ ἔφτασε μέχρι τὸ χωριὸ Όξυα (πρώην Σέλτση) ὅπου συνεπλάκησαν οἱ προφυλακές του μὲ ἐνόπλους Βουρμπιανῖτες καὶ Σελτσιῶτες ξαναγύρισε πάλι στὴ Στράτσιανη, ἀπ' ὅπου ἔκανε ἄλλες μιὰ δυὸ ἔξορμήσεις πρὸς βορρᾶν λεηλατῶντας καὶ ἀρπάζοντας τὰ τρόφιμα τῶν χωρικῶν.

Προτοῦ προηγηθοῦν τὰ παραπάνω γεγονότα, προσπάθησε ὁ διοικητὴς τῆς Τουρκικῆς χωροφυλακῆς Κονίτσης Φετῆ 'Εφένδης νὰ ἐπαναφέρῃ μὲ τὴν πειθὼ τὰ ἐπαναστατημένα χωριὰ σὲ

κακαὶ κακαὶ κακαὶ κακαὶ κακαὶ κακαὶ

ΚΩΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ

'Αποκρηὲς

'Απὸ παληὰ χρόνια παντοῦ στὴν πατρίδα μας ἐπεκράτησε νὰ γίνωνται γλέντια κατὰ τὴν περίοδο τῶν ἀπόκρεων.

Μὲ τὸ σημείωμά μας αὐτὸ θὰ φέρωμε εἰς γνῶσιν τῶν νεωτέρων τὶ γινότανε στὴν Κόνιτσα στὰ παλαιότερα χρόνια.

"Ολη τὴν τελευταία ἑβδομάδα τῶν 'Απόκρεων οἱ νέοι ντυνόντουσαν μασκάραδες μὲ φουστανέλλες. "Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς νύφη καὶ ἐνας φουστανέλλοφόρος ἀράπης μὲ κατάμαυρη προσωπίδα. "Ηταν μιὰ παράσταση γάμου. Μπροστὰ πήγαινε ὁ ἀράπης κρατῶντας ἐνα σπαθί, ἀκολουθοῦσαν τὰ παληκάρια καὶ ἡ νύφη μὲ τὸ γαμπρό. "Ολοι τους μὲ προσωπίδες (μάσκες) καὶ πίσω ἀπὸ ὅλους οἱ βιολιτζῆδες καὶ στήνανε χορό. "Η νύφη, ὅπως καὶ στοὺς κανονικοὺς γάμους, ήταν ύποχρεωμένη νὰ φυλᾶ τὰ χέρια τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν ποὺ ἀπαντοῦσε.

• 'Ιδεώδης «ἀράπης» ήταν πάντοτε ὁ

ύποταγή, ἀλλὰ οἱ ἡρωϊκοὶ κάτοικοί του ἀπήντησαν, ὅπως εἴδαμε, μόνον μὲ τὰ ὅπλα.

'Εκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ χωριὰ ποὺ ἀναφέραμε, μόλις ἀπελευθερώθηκαν τὰ Γρεβενὰ καὶ ἡ Κοζάνη, ἐπανεστάτησαν καὶ ὅλα τὰ Βλαχόφωνα χωριὰ τῆς λάκκας τοῦ Αώου. Παρ' ὅλο ποὺ ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα μὲ τὴν ἀνοχὴ καὶ συμπαράστασι τῆς Τουρκικῆς Διοικήσεως εἶχε ἀγωνιστεῖ τόσο γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν ἀφελληνισμόν των, καὶ ὁ τρομερὸς καὶ αίμοβόρος Ρουμάνος λήσταρχος Τραγιὰν μὲ τὴ συμμορία του τριγύριζε πρὸς ἔκεινα τὰ μέρη· ὡπλίστηκαν καὶ ὕψωσαν τὴν 'Ελλημικὴ σημαία.

("Επεται συνέχεια)

Κώστας Μοίρας. Έύσταλής, μὲ ώραία φουστανέλλα, μὲ χρυσοκέντητο ἀντερί καὶ μὲ ἀσημένια τσαπτράζια. Κρατοῦσε μιὰ «πάλα» στὸ χέρι του. "Εδειχνε ἀνδρεία ἡ ὅλη του ἐμφάνισις ποὺ συμβόλιζε τὸν προστάτη τῆς γαμήλιας πομπῆς.

Αργότερα, στὰ πρῶτα χρόνια μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι ἄρχισε νὰ ἐκλείπῃ τὸ ἔθιμο αὐτό.

Οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς ἔκείνης ἐμασκαρεύονταν ὅπως ἥθελε ὁ καθένας. Λίγοι φουστανελλοφόροι. "Αλλοι χανούμισες μὲ φερετζέδες. "Αλλοι μὲ φορεσιὲς Τούρκων ντερβισάδων. Θυμᾶμαι τὸν Δημήτρη Πορφύρη τὸν μοναδικὸν καὶ καλὸν τεχνίτη ζαχαροπλάστη, ποὺ εἶχε ντυθῆ μιὰ χρονιὰ Διογένης καὶ περιεφερότανε στοὺς δρόμους καὶ στὰ σπίτια κρατῶντας ἔνα ξύλο κι' ἔνα φανάρι.

Οἱ μασκαρεμένοι τότε πηγαίνανε στὰ σπίτια καὶ τὸ γλέντι γινότανε σ' αὐτά. Τρόμος καὶ φόβος στοὺς μικροὺς ἥταν ἡ ἐμφάνιση πολλῶν μασκαρεμένων μὲ σαλβάρια, μὲ τουρμπάνια στὸ κεφάλι καὶ μὲ σπαθιὰ στὸ χέρι.

Τὴν τελευταία Κυριακὴ τῶν 'Απόκρεω ἔθιμο ἥταν τὸ κάψιμο τοῦ ἐλάτου. Κάθε συνοικία θὰ ἔστηνε τὸ δικό της ἐλάτο. "Ενα στὸ «δένδρο» γιὰ τοὺς κάτω Κονιτσιῶτες. Στὸ Σχολεῖο τῆς ἄνω Κονίτσης γιὰ τὴν Κεντρικὴ συνοικία. Κι' ἔνα στὴν ἐπάνω Κόνιτσα.

"Ολη τὴν τελευταία ἑβδομάδα τὰ παιδιὰ κάθε συνοικίας ἥσαν ἀπασχολημένα μ' αὐτὴ τὴν προετοιμασία. Μᾶς βοηθοῦσαν καὶ οἱ μεγάλοι γιὰ νὰ κόψωμε καὶ μεταφέρωμε τὸ ἐλάτο. Στὴν κεντρικὴ συνοικία κάθε χρόνο ἥταν μαζύ μᾶς ὁ Μίχος Μπινόλας καὶ μερικὲς χρονιὲς θυμᾶμαι καὶ τὸν Γιάννη Κρέμο. "Επρεπε νὰ εἶναι ψηλὸ καὶ φουντωτὸ τὸ ἐλάτο. 'Αφοῦ τὸ στήναμε τὸ παραγεμίζαμε μὲ κέδρα καὶ ξύλα. Τὸ Σάββατο πέρναμε βόλτα ὅλα τὰ σπίτια γιὰ νὰ μαζέψουμε ξύλα μὲ τὰ

ὅποια θὰ ἀνάβαμε φωτιὲς γύρω ἀπὸ τὸν ἐλάτο. Τὰ ζητούσαμε τραγουδῶντας: «ξύλα γιὰ τὸ βράδυ, μᾶς ἔπιασε τὸ κρῦο. Δός μας ἔνα ξύλο κ.λ.π.».

Τὸν στολίζαμε καλὰ τὸν ἐλάτο μὲ τὰ κέδρα καὶ προσπαθούσαμε ὁ δικός μᾶς νὰ εἴναι ὁ μεγαλείτερος καὶ καλλίτερα στολισμένος. Δὲν τὸν ἐγκαταλείπαμε δὲ οὔτε στιγμὴ, διότι ὑπῆρχε ὁ κίνδυνος νὰ μᾶς τὸν χαλάσουν ἢ νὰ τὸν κάψουν πρὸ τῆς ώρας του τὰ παιδιὰ τῶν ἄλλων συνοικιῶν.

Τὴν τελευταία Κυριακὴ τῶν 'Απόκρεω ὅλοι μᾶς ἐπὶ ποδὸς, στὸν τόπο ποὺ ἥταν στημένος ὁ ἐλάτος. "Ολο παγνίδια καὶ τραγούδια καὶ φωτειὲς ποὺ καίγανε γύρω του.—"Αλλοι μασκαρεμένοι, ἄλλοι ὄχι.

Τὰ μεσάνυχτα ἀκριβῶς γινότανε ἡ συγκέντρωσις ὅλων τῶν κατοίκων κάθε συνοικίας καὶ ἐδίδετο τὸ σύνθημα τοῦ καψίματος τῶν ἐλάτων.

Εὕφλεκτα ὅπως ἥταν τὰ κέδρα καὶ ὁ ἐλάτος παίρνανε ἀμέσως φωτειὰ. Πετούσαμε καὶ τὰ ὑπόλοιπα ξύλα καὶ τότε σ' αὐτὸ τὸ πυρστέχνημα ἀρχίζανε οἱ φωνὲς τῶν παιδιῶν. "Ενας πανζουρλισμὸς πέρα γιὰ πέρα.

Τὸ κάψιμο τῶν ἐλάτων ἥταν τὸ τελευταῖο ξαφάντωμα τῆς 'Αποκρηᾶς. 'Ακολουθοῦσε ἡ περίοδος τῆς νηστείας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ποὺ σταματοῦσαν ὅλα ως τὸ Πάσχα.

Τὴν Καθαρὴ Δευτέρα οἱ μασκαρεμένοι μέναν καὶ πάλιν μὲ τὶς φουστανέλλες, ἀλλὰ βγάζανε τὶς μάσκες ἢ τὶς τοποθετοῦσαν στὸ πίσω μέρος τῆς κεφαλῆς. Αργότερα ἄρχισε νὰ μεταφυτεύεται καὶ σὲ μᾶς τὸ ἔθιμο νὰ πανηγυρίζωνται τὰ «Κούλουμα» στὴν 'Αγία Βαρβάρα. Μὲ νηστίσιμα φαγητὰ καὶ λαγάνες μὲ τοὺς βιολιτζῆδες καὶ μὲ ἄφθονη κρασοκατάνυξη.—

ΤΑΚ. ΠΑΠ.

• ΕΝΩΣ ΣΥΜΠΛΗΓΗΡΟΥΤΑΙ ΕΤΟΣ ΔΠΩΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ •

Ἐνῷ συμπληροῦται ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου του

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ

“Ἐνας δημιουργικὸς λογοτέχνης τῆς Πατριδογνωστικῆς ἡθογραφίας
(Προσφορὰ στὴ Μνήμη του)

‘Υπὸ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΣΟΥΡΛΑ, Παιδαγωγοῦ

Κι' ὁ ζωντανὸς ὁ χωρισμὸς
παρηγοριὰ δὲν ἔχει

ΒΑΣ. ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ

I

Ἡ Βούρμπιανη τὸν ἐξέθρεψε, τὰ Γιάννινα τὸν ἀγκάλιασαν στὰ βασανισμένα Γυμνασιακά του χρόνια καὶ ἡ Ἀθήνα τὸν προέπεμψε στὸ ἀγύριστο ταξείδι του.

Στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου του μὲ τὸ ὄραμα τῆς Βούρμπιανης καὶ τῆς ἱστορικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητός της, ἀνακουφιζόντανε ἀπὸ τὰ ἀνελέητα γρατζουνίσματα τοῦ χρόνου κι” ἀπ’ τῆς πολυχρόνιας ἀρρώστιας του τὴν καθήλωσιν.

Στὸν Γιατρόν, τὸν Βασίλειον Χρήστου—ό δόποιος μὲ ἀφοσίωσιν τὸν περιέβαλε καὶ μὲ ‘Ιπποκρατικὴν στοργὴν τὸν παρηκμολούθησε στὲς διάφορες φάσεις τῆς ἀρρώστιας του, ὑπαγόρευσε τὲς τελευταῖες ὑποθῆκες του... γιὰ τὴν Βούρμπιανή του.

Ἄπὸ τὴν ὄδὸν Μεταμορφώσεως (Καλλιθέας Π. Φαλήρου) τὸν ξεπροβοδίσαμε ὅλοι μας μὲ συγκίνησι γιὰ τὸ ἀγύριστο ταξείδι του, ὅπως ὁ ἴδιος στὸ ξεπροβοδισμά του—τὴν ὥραία καὶ μοναδικὴ ἡθογραφία του—μᾶς ἀφῆκε σελίδες ἀξέχαστες στὴ θύμηση ὅλων μας γιὰ τὰ παληὰ ἐκεῖνα ἔθιμα στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ποὺ καὶ ἡ Βούρμπιανή του ξεπροβοδοῦσε τὰ παιδιά της γιὰ τὴν ξενητειά.

Καὶ ἡ μακρυνότερη ξενητειὰ ἥτανε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη γιὰ πολλοὺς Βουρμπιανίτες τὰ Γιάννινα.

Σὲ κάππιο του διήγημα—γραμμένο πρὸ τριακονταετίας ἀκριβῶς—ό Δημάρατος μᾶς ἀφῆκε μιὰ τέτοια εἰκόνα τοῦ ξενητεμοῦ ἀπὸ τὴν Βούρμπιανη στὰ Γιάννινα, μιᾶς μορφῆς δηλαδὴ ξενητεμοῦ ποὺ βάσταξε δώδεκα ὀλάκερα χρόνια καὶ ποὺ τὸν ἐνέπνευσε ὥστε νὰ τὴν ἀποδώσει σὲ μιὰ πλαστουργικὴ λογοτεχνικὴ περιγραφὴ του μὲ τὸν τίτλον:

«Κι' ὁ ζωντανὸς ὁ χωρισμὸς παρηγοριὰ δὲν ἔχει».

“Ἄσ ἀκούσομε λοιπὸν ἀποσπασματικὲς περικοπὲς ἀπὸ τὸ ὡς ἄνω διήγημὰ του, περικοπὲς ποὺ θὰ μᾶς παρουσιάσουν τὸν Βασίλειον Δημάρατον ὡς ἡθογράφον, καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ πλευρὰ τῆς προσωπικότητός του ἃς ἀποτελέσει καὶ τὴν καλύτερη προσφορὰ στὴ Μνήμη του ἐκ μέρους τῆς ταπεινότητός μας, δεδομένου ὅτι τὴν δρᾶσιν του τὴν ἐπιστημονικὴν, τὴν συγγραφικὴν καὶ τὴν κοινοτικὴν, τὴν ἐσκιαγράφησε ὁ Ιατρὸς Βασίλειος Χρήστου κατὰ τρόπον συγκινητικόν καὶ ἀποκαλυπτικὸν.

“Ἄσ τοῦ δώσομε λοιπὸν τὸν λόγον νὰ μᾶς μιλήσει μὲ τὸ τάλαντὸν του τὸ λογοτεχνικὸν ποὺ τὸν εἶχε ὅπλίσει ἡ φύσις ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια.

II

«Μιὰ παρέα ἀπὸ ταξιδεμένους Βουρμπιανίτες στὰ Γιάννινα—ἔνας κι’ ἔνας τους—καλοὶ νοικοκυραῖοι, καλοὶ τεχνίτες καὶ θεοφοβούμενοι ἀνθρώποι, μὲ τὲς ἀρχαϊκὲς φλοκάτες τους, τὸ τσιπούνι καὶ τὸ καγκελωτὸ μικρὸ πουκάμισο,

ποὺ φαινόνταν κάτασπρο 3–4 δάκτυλα μπροστά ἀπό τὸ τσιπούνι μὲ τὲς ρούχινες κάλτσες καὶ τὸν σκοῦρο λαιμοδέτη γιὰ τὸ κρύο, βάδιζαν ἀργὰ ἀργὰ μέσα στὴν πόλη σὰν Ρωμαῖοι Συγκλητικοὶ.

“Ητανε ἡ καρδιὰ τοῦ χειμωνιοῦ.

Τὸ Μιτσικέλι εἶχε σκεπαστεῖ μὲ τὸ ἄσπρο κρύο σινδὸνι του καὶ τὰ κράσπεδὰ του τύλιγαν τοὺς Λυγκιάδες.

Μέσα στὴν πόλη οἱ γκέγκηδες ἥταν ἀθέατοι ἀπ’ τὴν ὁμίχλη. Μόνον ἐδῶ κι’ ἔκει ἀκούγονταν ἡ στιβαρὴ καὶ τραγουδιστὴ φωνὴ τους:

Σαααλέπ...ζεστὸ...σαλέπ.

Τὸ περασμένο καλοκαίρι δὲν εἶχαν πολλὲς δουλειὲς στὰ Γιάννινα. Τὰ σπίτια τους ὅμως στὴ Βούρπιανη τὰ εἶχαν καλὰ «κυβερνημένα».

Γι’ αὐτὸ εἶχαν ἀποφασίσει ἔκεινον τὸν χειμῶνα νὰ τὸν περάσουν στὰ Γιάννινα.

Τὲς ἄγιες ὅμως μέρες τῶν Χριστουγέννων θᾶρχονταν στὸ νοῦ τους τὰ κούτσουρα τῆς βάτρας μὲ τὸ θέαμα τοῦ μεγάλου τέντζερι παραπλεύρως ποὺ ξαρμέριζε ὁ Παστρεμᾶς ἀπὸ τὸ ἀπόγευμα τῆς παραμονῆς, τὰ καπνιστὰ λουκάνικα κι’ ὁ μαστραπᾶς μὲ τὸ κρασὶ καὶ πιὸ πολὺ ἀπ’ ὅλα ἡ φαμπίλια τους.

‘Ο Γερο—Νικόλας ὁ Πελεκάνος ποὺ ἥτανε κι’ αὐτὸς ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ταξιδεμένους Βουρμπιανίτες, ἔνας τύπος ἀγαθοῦ ἀνθρώπου καὶ καλοῦ Χριστιανοῦ καὶ εἶχε παντρέψει τὴν ἀνεψιὰ του τὴν Αφροδίτη μὲ τὸν Ανδρέα τὸν Κοῦνο—ἔνα γλεντζὲ καὶ χορευτὴ ὃσο δὲν ἔπερνε—ό όποιος ὅμως ἔλειπε ἔνδεικα ὄλοιληρα χρόνια ἀπὸ τὴν Βούρμπιανη.

Εἶχε παντρευθῆ ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια. ‘Η Αφροδίτη ἡ γυναῖκα του καὶ τὸ παιδί του ὁ Τόλης στὸ χωριό τὰ κακοπερνούσανε, γιατὶ ὁ Ανδρέας δὲν εἶχε καὶ πολλὲς δουλειὲς στὰ Γιάννινα.

‘Η Αφροδίτη τόστελνε κάθε παζάρι γράμμα μὲ τοὺς Κυρατζῆδες.

«Σύζυγέ μου σὲ προσκυνῶ. ‘Ο Τόλης σοῦ ἀσπάζεται τὴν δεξιὰν».

Καὶ ἀκολουθοῦσε ἔνα κομπολόϊ ἀπὸ «στεῖλε μας τὸ...καὶ τὸ».

‘Αλλὰ τὸ παράπονὸ της τὸ βαθὺ δὲν ἥτανε ἡ φτώχεια. ‘Ηταν ὅτι ὁ Ανδρέας εἶχε δέκα χρόνια νὰ γυρίσει στὸ χωριό, τὸ παιδί του τὸν Τόλη τὸν εἶχε ἀφίσει στὴν σαρμανίτσα, εἶχε βγάλει τὸ δημοτικὸ καὶ πηγαίνε στὸ Σχολαρχεῖο.

Οἱ ἐρημιὲς τοῦ κόσμου—τόγραφε ἡ γυναῖκα του—δὲν τελειώνουν Ανδρέα. “Ἐλα μιὰ ματιὰ στό σπίτι σου νὰ ἴδῃς καὶ τὸ παιδί σου. Μάτια ποὺ δὲν γλέπονται γλήγορα λησμονοῦνται».

Αὐτὴ ἥτανε ἡ θλιβερὴ ἐπωδὸς σὲ ὅλα τὰ γράμματα. “Ητανε γιὰ πολλὰ χρόνια της τὸ τραγούδι της καὶ τὸ μοιρολόγι της.

‘Ο Μπάρμπα—Νικόλας ὁ Πελεκάνος—ό θεῖος τῆς Αφροδίτης—ἀρχισε νὰ παρακινεῖ τὸν Ανδρέα νὰ πηγαίνει κι’ αὐτὸς στὸ χωριό, ἀφοῦ ἔλειπε δέκα ὄλακερα χρόνια.

«Νὰ πᾶς στὸ χωριό—τούλεγε ὁ μπάρμπα Νικόλας, νὰ πᾶς ν’ ἀλλάξῃς ποδαρικὸ. Ἐγὼ θὰ πάρω μιὰ βγένα τῆς Φροδίτης. ἔνα τόπι πέλο κι’ ἀπὸ τἄλλα τὰ κολούδια. Θὰ τὰ ράψω ὅλα σ’ ἔνα σακὶ καὶ θὰ τ’ ἀφίσω στὸν καφενὲ, καὶ γιὰ δικὸ σου χατζιλίκι ἔνα ναπολεόνι κι’ ὁ κόσμος ὅλος. Περνᾶς στὸ χωριό μπέικα. Τό σπίτι θὰ τὸ βρῆς γιομάτο. ‘Εχεις νοικοκυρὰ γυναῖκα, Ανδρέα, ἔχεις γυναῖκα ἔνα θησαυρὸ, Ανδρέα. Πάρτο κι’ ὅλας τὸ ναπολεόνι τοῦπε ὁ Πελεκάνος.

Σ’ ὅλη αὐτὴ τὴν ίστορία ὁ Ανδρέας ἔμεινε ἄφωνος. ‘Η ἀλήθεια ἥταν πῶς τὰ πράγματα ἔρχόνταν βολικὰ ἀλλὰ καὶ πολὺ ἄγαρμπα.

Δέκα χρόνια ταξίδι καὶ νὰ πάει αὐτὸς ἄντρας στὰ καλὰ του μὲ τὸ ναπολεόνι τοῦ γέρο—Νικόλα!

Τὶ θὰ πῇ κι’ ἡ ἵδια ἀκόμη ἡ γυναῖκα του ἡ Φροδίτη;

—Καλὰ Νικόλα—εἶπε μόνο κι’ ἔφυγε.

Μονολογῶντας τράβηξε κατὰ τὸ Αρχιμαντριό. Μπῆκε σ’ ἔνα μπακάλικο νὰ πιῇ ἔνα ρακάκι.

Σὲ λίγη ὥρα πέρασε κι’ ὁ Τσιόλας ὁ Ριζούλης, ὁ Βασίλης ὁ Καμαρωτὸς ἀπὸ

τὴν Σέλτση κι' ὁ Πέτρος Στάπας ἀπὸ τὸ Λισκάτσι.

Ἡταν ὁ τακτικὸς σταθμὸς τους ποὺ πάγαιναν στὴν Καραβατιὰ γιὰ τὸ κονάκι τους. Ἐνας κι' ἕνας καλονοικούραῖοι.

Ο Τσιόλας Ριζούλης παντρεμένος κι' αὐτὸς στὴ Βούρμπιανη εἶχε χρόνια στὰ Γιάννινα. Ο Βασίλης ὁ Καμαρωτὸς ἀπὸ τὴ Σέλτση, μ' ἔνα ἄλογο, τσιπούνι κοντὸ λιαγκιαλωτὸς, κάλτσες φανελένιες, παλτὸ ρούχινο καὶ χιονάτη φουστανέλλα.

Αμάν ! Κι' Αημάν ! Αμάν μανούλα μου !

Η μαύρη ἡ Βασίλενα δέν πρόφτανε νὰ παραπονεθῇ. Τὴν ἔπαιρνε κάτω τὸ μεγαλεῖο τοῦ Βασίλη. Καθὼς τὴν κοίταζε νόμιζε πῶς ἥτανε ὁ παραμυθιάτικος ἀφέντης καὶ τῆς ἐρχόνταν νὰ τοῦ τὸ πῆ καὶ τὸ τραγούδι:

Αφέντη πενταφέντη μου,
πέντε βολιὲς ἀφέντη
Πέντε κρατοῦν τὸ μαῦρο σου
κι' ἄλοι πέντε παρακαλοῦν
Αφέντη καβσλίκα.

Τώρα ὅμως ἥτανε κι' αὐτὸς στὲς φτώχειες του, σὰν τὸν Ανδρέα τῆς Φροδίτης.

Ο Πέτρος ὁ Σπάτας ἥτανε ἄνθρωπος στρωτὸς. Οἱ Λισκατσίτες εἶχαν τὸ μεράκι τῆς τέχνης, γι' αὐτὸς εἶχαν καὶ τὰ καλύτερα ἀφεντικὰ στὰ Γιάννινα.

Αὐτὸς ὅμως παντρεμένος στὸ Λισκάτσι τάχε ρίξει ἔξω.

Μὲ τὸ ρακάκι καὶ μὲ τοὺς μεζέδες στὸ μπακάλικο κοντὰ στὸ Αρχιμαντριὸ τόχαν ρίξει ὅλοι τους στὸ κέφι. Τότε ὁ Ανδρέας ξέσπασε. Τοὺς διηγήθηκε τὴν ιστορία μὲ τὸν Πελεκάνο. Κατόπιν τοὺς εἶπε:

Πᾶμε νὰ φᾶμε, θὰ σᾶς κάμω τὸ τραπέζι.

"Οξο φτώχεια ἀπόψε

Καὶ τὰ βιολιὰ συνεπλήρωσε ὁ Καμαρωτὸς κι' ἔτρεξε στὴν Καλούτσιανη κι' ἔφερε τὸ καλύτερο τακίμι. Αὐτὸς ἥταν. Τώρα μὲ τὸ μοιρολόγι τοῦ κλαρίνου ξεχύνονταν σὰν κῦμα ζεστὸ καὶ τὸ

δικὸ τους μυστικὸ μοιρολόγι τῆς ξενητειᾶς.

Ἡ ὥρες περνοῦσαν, ἐπλησίαζε νὰ φέξει. Τὸ γλέντι συνεχίζονταν στὸν καφενὲ ἀκράτητο καὶ ὁ χορὸς μέ πάταγο, Ὦ ! πλαα... ὶ πλαα !... Ἀπάνω στὸν πάταγο αὐτὸ μπῆκε κι' ὁ Κοντολούκας κι' ὁ Πελεκάνος. Τὸν Πελεκάνο ἀρχισαν νὰ τὸν τρών τὰ φείδια. Πηγαίνει στό ντεζάχι καὶ βλέπει τὸ σακὶ μὲ τὰ ψώνια στὴ θέση του. Ο Ανδρέας ἐλύγιζε ρυθμικὰ τὰ πόδια του. Ο Γερο-Νικόλας ἐκείνη τὴ στιγμὴ δὲν λυπήθηκε τὸ ναπολεόνι ποὺ τούχε δόκει, ἀλλὰ τὴ μαύρη τὴ Φροδίτη καὶ τὸ κοψόπαιδο τὸν Τόλη

Καὶ σὰν τραγούδι καὶ σὰν μοιρολόγι ψιθύρισε:

«Κι' ὁ ζωντανὸς ὁ χωρισμὸς παρηγοριά δὲν ἔχει».

Βασίλειος Δημάρατος».

III

Ἐτελειώσαμε . . .

Η παράθεσις τῶν ὡς ἄνω ἀποσπασματικῶν περικοπῶν ἀπὸ τὸ ἐμπνευσμένο διήγημὰ του, μᾶς δίνει μιὰ ζωντανὴ ἡθογραφικὴ εἰκόνα τῶν ταξιδεμένων Βουρμπιανιτῶν καὶ ἄλλων ἀπὸ τὴν ἐπαρχία Κονίτσης κατὰ τὰ παληὰ ἐκεῖνα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, ὅπου καὶ γιὰ τὰ Γιάννινα ἀκόμη ὁ ταξιδεμὸς ἥτανε μακροχρονιώτερος κι' ἀπὸ ἔνα ταξιδεμὸ στὴν ἔρμη τὴ Βλαχιὰ.

Οἱ τύποι τῶν ταξιδεμένων ποὺ μᾶς ἐσκιαγράφησε ὁ ἀλησμόνητος λόγιος καὶ συγγραφεὺς Βασίλειος Δημάρατος μποροῦν νὰ χρησιμεύσουν ὡς ὑπόδειγμα γιὰ τὴν μυστικὴν δύναμιν ποὺ κρύβει ὁ ἀνεξάντλητος πλοῦτος τῆς Πατριδογνωστικῆς ἴδεας.

Θέλομε νὰ πιστεύομε πῶς τέτοιες Πατριδογνωστικὲς σκηνὲς τῶν ξενητεμένων Ἡπειρωτῶν καθὼς καὶ ἄλλες παρόμοιες ἡθῶν καὶ ἔθιμων, ποὺ μᾶς χάρισε καὶ ἔξακολουθεῖ νὰ μᾶς χαρίζει ὁ ἀγαπητὸς μου λογοτέχνης Αλέξανδρος Μαμμόπουλος τόσον στὰ Λαογραφικὰ—Ηθογραφικὰ καὶ Ἐθνογρα-

ΙΕΡΟΣ ΛΟΧΟΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ ΕΤΟΣ 1913

Η 21η Φεβρουαρίου 1913 θεωρεῖται ως ημέρα ἀπελευθερώσεως δόλοκλήρου τῆς Ἡπείρου. Χρονολογικῶς η Κόνιτσα ἀπηλευθερώθη ὀλίγον ἀργότερα, ἀφοῦ προηγουμένως ὑπέστη τὸ πέρασμα τῶν ἐν ἀταξίᾳ ὅπισθοχωρούντων ἀπὸ τὰ Μπιτόλια Τουρκικῶν στρατιωτικῶν μονάδων ὑπὸ τὸν Τζαβίτ Πασιᾶ, αἱ ὅποια, ως γνωστόν, ἐκανονιοβόλησαν καὶ τὴ γέφυρα τοῦ Ἀώου, ἀπὸ τὶς πλαγιὲς τοῦ Λαζάρου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τὴν καταστρέψουν σὲ μεγάλην ἔκτασιν.

Ολίγον ἀργότερα, θέρος 1913, ἀρχισαν νὰ ἐμφανίζονται τὰ πρῶτα νέφη γύρω ἀπὸ τὴν τύχη καὶ τὸ μέλλον τῆς Βορείου Ἡπείρου. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐδημιούργησεν σοβαροτάτην ἀναστάτωσιν εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης, οἱ ὅποιοι ἀγανακτισμένοι ἀντέδρασαν ως εἰς ἀνθρωπος κατὰ τοῦ σχεδιαζομένου ἐγκλήματος καὶ ὑπὸ τὴν καθ δήγησιν τοῦ τότε Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδωνος, ἀπεφάσισαν νὰ δημιουργήσουν στρατιωτικὰ σώματα πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς «μόλις κτηθείσης πολυποθῆτον τῆς λατρευτῆς ἡμῶν Πατρίδος ἐλευθερίας».

Ἐν τῷ πνεύματι αὐτῷ, εἰς τὴν πόλιν τῆς Κονίτσης ἐσχηματίσθη ὁ «Ιερὸς Λόχος», ἀπαρτηθεὶς ἀπὸ ὄλους τοὺς δυναμένους νὰ φέρουν ὅπλα Κονιτσιῶτες καὶ συνετάχθη τὸ κατωτέρω καταχωριζόμειον Πρακτικόν :

Ο ‘Ελληνικὸς πληθυσμὸς τῆς πόλεως Κονίτσης συνελθὼν σήμερον τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου

τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ δεκάτου τρίτου ἔτους ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Κυριακὴ καὶ ὥρα 10η πρωΐνῃ εἰς Γενικὴν Συνέλευσιν ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τῆς Α. Σεβ. τοῦ Μητροπολίτου κ. κ. Σπυρίδωνος καὶ λαβὸν ὑπ’ ὄψιν τὸ μέγιστον τῶν κινδύνων εἰς ὃν ἐκτίθεται ἡ μόλις κτηθείσα πολυπόθητος τῆς λατρευτῆς ἡμῶν πατρίδος ἐλευθερία παμψηφεὶ ἐγκρίνει καὶ ἀποφασίζει ὅτι ἔτοιμη εἰς τὴν ὑψίστην τῶν θεσμῶν ἐν στενῇ ἀλληλεγγύῃ πρὸς τὸ Πανηπειρωτικὸν θέλει προβῆ εἰς τὴν ἐκ παντὸς τρόπου καὶ μέσου ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας τῆς ἡμετέρας πατρίδος κατὰ παντὸς ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ θέσῃ χεῖραν βέβηλον ἐπ’ αὐτῆς εἴτε βάρβαρος Ἀλβανὸς θὰ ἥτο οὗτος εἴτε μέγα συμφεροντοδιώκτης Εύρωπαῖος.

Ποὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προθυμότατα οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ δεκάτου ὁγδοοῦ μέχρι τοῦ τεσσαρακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας ἡμῶν θέλομεν ἀποτελέση τὸν ιερὸν λόχος Κονίτσης στρατιωτικῶς ὄργανούμενον ὑπὸ ἀνδρῶν ἀρμοδίων εἰς τοῦτο δι’ ἐκγυμνάσεως ἐπὶ δύο καθ’ ἡμέραν ὥρας : Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ τεσσαρ-

φικὰ τῶν τόμων τοῦ βιβλίου «”Ἡπειρος» ὅσον καὶ στὸν «Πρωΐνὸν Λόγον» τῶν Γιαννίνων ἐσχάτως, θὰ μποροῦσαν ὄλα αὐτὰ νὰ χρησιμεύσουν ως ὑλικὸν διὰ σενάρια κινηματογραφικὰ γιὰ ὄλους τοὺς ταξιδεμένους Ἡπειρώτες.

Μιὰ ταινία Κινηματογραφικὴ μὲ τὸν τίτλον «Κι’ ὁ ζωντανὸς ὁ χωρισμὸς παρηγοριά δὲν ἔχει», φιλοτεχνημένη μὲ ἡθογραφικὲς σκηνὲς ποὺ συνέθεσε ὁ ἀλησμόνητος Δημάρατος τὸν ὅποιον προπέμψαμε ὄλοι μαζὸν γιὰ τὸ ἀγύριστο ταξίδι του, θὰ ἥτανε ἡ καλύνερη προσφορὰ στὴ μνήμη του.

Ἄσ ἀναλάβει τὰ ἔξοδα τῆς κινηματογραφήσεως ὁ Σύλλογος Βουρμπιάνης ως διάδοχος τῆς Ιστορικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος των, γιὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς ὅποιας τόσον ἐμόχθησεν ὁ ἀποθανών Βασίλειος Δημάρατος.

Θὰ ἐδικαίωνε ἔτσι ὁ Σύλλογος τὸν τίτλο τοῦ ἀνταξίου συνεχιστοῦ, τῆς Ιστορικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος Βουρμπιάνης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΟΥΡΛΑΣ

Παιδαγωγός

ΓΙΑΤΡΟΙ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Τοῦ κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

1834 – 1837. Ο πρῶτος γνωστός μας γιατρὸς μέσα στὴν Κόνιτσα εἶναι ὁ Κωνσταντῖνος Παχώμιος (1834-1837). Κατὰ 99 %, ἡταν ἐπιστήμων, διότι δι’ ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν Πασιᾶ τῶν Ἰωαννίνων ζητεῖ νὰ πληρωθῇ καθυστερημένους μισθούς του ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς Κόνιτσας.

1844 – 1845. Αὐτὴ τὴ χρονολογία ἔγκαθίσταται στὴν Κόνιτσα ὁ γιατρὸς Ἰωάννης Πρίγκος, Μονοδενδρίτης, ὁ ὅποιος ἔξήσκησε ἐδῶ τὸ ἐπάγγελμά του ἐπὶ 50 συνεχῆ ἔτη μέχρι τὸ 1894 ποὺ ἀπεβίωσε.

1867. Ο Χρῆστος Τόγκα, καταγόμενος ἀμὸ τὴν Κορτίνιστα (νῦν "Άγιος Νικάνωρ"), πουλοῦσε φάρμακα στὸ μα-

γαζὶ του, καὶ ἥταν καὶ τζιεράχης (πρακτικὸς γιατρός).

1869. Στὰ 1869 εύρισκεται ἔγκατεστημένος στὴν Κόνιτσα καὶ ὁ Ἰταλικῆς καταγωγῆς γιατρὸς Ἰωάννης Ματσίνης, ὁ ὅποιος ἔξήσκησε τὸ ἐπάγγελμά του ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια, καὶ ἔκτισε καὶ ὡραῖο ἀρχοντικὸ σπίτι, τὸ σημερινὸ Φλωρέϊκο, στὸ περιβόλι. Ἡταν δὲ ἄριστα κοστηρισμένος ἐπιστήμονας.

1876. Τὸ 1876 ἀναφέρεται καὶ κάποιος Κύριος Βότσης ιατρός, ἀγνώστου κυρίου ὀνόματος στὴν Κόνιτσα.

1879. Τὸ ἔτος 1879 ὁ γιατρὸς Ἰωάννης Ἀποστολίδης ἢ Κιτσαντώνης ἀπὸ τὴ Βούρμπιανη εύρισκεται ἔγκατεστημένος στὴν Κόνιτσα, ὅπου

κοστοῦ μέχρι τοῦ ἔξηκοστοῦ θὰ προσερχώμεθα δι’ ἐκγύμνασιν ὥσαύτως ὑπὸ ἀρμοδίων ἀνδρῶν ἐπὶ μία καθ’ ἡμέραν ὡραν, καθ’ ἥν ἀπαντα ἀνεξαιρέτως τὰ καταστήματα τῆς ἀγορᾶς ἀνω καὶ Κάτω Κονίτσης θὰ μείνωσι κλειστὰ. Ως ὡραν τῆς ἐνάρξεως τῶν γυμνασίων ἐνεκρίναμεν τὴν πρώτην πρωΐνὴν ἥτοι τὴν 7ην π. μ. Ἡ ἐνταῦθα ἐπιτροπὴ τῆς ἀμύνης ὑποχρεοῦται νὰ καταστήσῃ ὅπου δεῖ γνωστὴν τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν ταύτην καὶ νὰ μεριμνήσῃ ἀρμοδίως περὶ ἐκγυμναστῶν καὶ ἔξιπλισμοῦ ὅσον ἔνεστι τάχιστα καὶ νὰ γενικεύσῃ ἀμέσως τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰς τὰ κέντρα καὶ ὅλην τὴν περιφέρειαν Κονίτσης. Τὸ κῦρος τῆς ἐλευθερίας τῆς πατριωτικῆς ταύτης ἀποφά-

ως ἡμῶν περιβάλλομεν διὰ τοῦ Ἱεροῦ ὄρκου ὃν πρὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀπαντες τὴν στιγμὴν ταύτην ὁμοίωμεν ἀναλαμβάνοντες ὡς ἱερώτατον σύμβολον ἡμῶν τὸ: "Ἐνωσις ἢ θάνατος καὶ κηρύττοντες πολιτικῶς ἀτιμον καὶ προδότην τῆς πατρίδος ἐκεῖνον ἐκ τῶν ἡμετέρων Ἑλλήνων συμπολίτην ὅστις δι’ οἰονδήποτε λόγον θὰ περιφρονήσῃ τὴν ἀνωτέρω γενικὴν καὶ ἐλευθέραν τῆς πατρίδος ἀπόφασιν.

Ἐγένετο ἐνεκρίθη ἀπεφασίσθη καὶ ὑπεγράφη.

"Ἐν Κονίτσῃ 22 Δ)βρίου 1913

"Ο Πρόεδρος

(ἔπονται ύπογραφαὶ)

Γ. Λυμπ.

τὸν συναντοῦμε μέχρι τὸ 1902.

1880. Ὁ Δημήτριος Χανᾶς ἀναφέρεται ως γιατρὸς καὶ σπετσιέρης (φαρμακοποιὸς) στὴν Κόνιτσα. Τὸν συναντοῦμε καὶ στὰ 1882, 1885 καὶ στὰ 1893.

1882. Στὰ 1882 συναντοῦμε καὶ νέο γιατρὸς στὴν Κόνιτσα, ἐντόπιο Κονιτσιώτη, τὸν Κωνσταντῖνο Νικολαΐδη, ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῶν Τατσαίων, ὁ ὅποιος ἔξασκησε ἐδῶ τὴν ἐπιστήμη τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπὶ τέσσαρας περίπου δεκαετηρίδας.

1883. Ὅπάρχει προσωρινὰ στὴν Κόνιτσα καὶ στρατιωτικὸς γιατρός, ὁ ταγματάρχης Ἐκήμ Μπίσμπασης, τὸν ὅποιο συναντοῦμε καὶ στὰ 1884.

1884. Στὰ 1884 συναντοῦμε γιὰ λίγο διάστημα τὸν Ζαγορίσιο γιατρὸ Νούλη.

Τὴν ἕδια χρονιὰ (1884) ἔγκαθίσταται στὴν Κόνιτσα καὶ ὁ Νικόλαος Φῶτος, ὁ ὅποιος ἔξασκησε ἐδῶ τὸ ἰατρικὸ ἐπάγγελμα μέχρι τοῦ θανάτου του (1926). Διετέλεσε δὲ ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1894-1910) δημοτικὸς ἰατρός, καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι ἐπίσης ώς τὰ 1920 περίπου. Ὅπῆρξε δὲ πολὺ ἀν-θρωπιστής καὶ ἀφιλοκερδοῦς χαρακτῆρος.

Στὰ 1884 συναντοῦμε ἐπίσης καὶ τὸν Μουλίαζίμη (ύπολοχαγὸ) Χουσέν 'Εφέντη ως στρατιωτικὸ χειροῦργο στὴν Κόνιτσα.

1894. Ὁ Ἐβραῖος Δαβιτσιών 'Εφέντης, στρατιωτικὸς χειροῦργος καὶ φαρμακοποιὸς διαμένει στὴν Κόνιτσα ἀπὸ τὸ 1893 ἵσως καὶ νωρίτερα.

Ἐπίσης ὁ γιατρὸς Ἰωάννης 'Αδαμαντίου εἶναι ἔγκατεστημένος στὴν Κόνιτσα ὅπου καὶ παραμένει μέχρι τοῦ θανάτου του (ἀπεβίωσε γύρω στὰ 1920).

Στὰ 1894-95 φαρμακοποιὸς στὴν Κόνιτσα ἀναφέρεται ὁ Σπυρ. Τσιάντης.

1897. Ὁ Τούρκος Μουρτεζᾶ φέντης ἀναφέρεται ως στρατιωτικὸς φαρμακοποιός, καὶ τὸν συναντοῦμε ώς τὰ 1902.

1898. Εύρισκεται ἔγκατεστημένος στὴν Κόνιτσα ὁ γιατρὸς Κωνσταντῖνος I. Πρίγκος, τὸν ὅποιο συναντοῦμε καὶ τὸ 1902.

1900. Ἐξασκεῖ τὸ ἰατρικὸ ἐπάγγελμα στὴν Κόνιτσα καὶ ὁ Νικόλαος Γ. Μπεκιάρης, ὅπου διέμεινε ἐπὶ ὄλοκληρες δεκαετηρίδες.

Στὰ 1900 ἐπίσης συναντοῦμε καὶ τὸν Σπυρίδωνα Μπίλιο ἰατρὸ στὴν Κόνιτσα, ἀλλὰ γιὰ μία καὶ μόνη φορὰ ἀναφέρεται στὸ ἀρχεῖον Ρούβαλη.

1901. Ὁ Δημοσθένης Ἰωαννίδης ἔξασκεῖ τὸ ἰατρικὸ ἐπάγγελμα στὴν Κόνιτσα.

Στὰ 1901 συναντοῦμε καὶ τὸ γιατρὸ Δημήτριο Τζωανόπουλο (ἀνεψιὸ τοῦ πρώην Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Βασιλείου) ἔγκατεστημένον στὴν Κόνιτσα, ὅπου ἔξασκησε τὸ ἐπάγγελμά του ώς τὰ 1910 περίπου.

Τὸ 1901 φαρμακοποιὸς στὴν Κόνιτσα εἶναι ὁ Ματθαῖος Οίκονόμου ἢ Οίκονομίδης, τὸν ὅποιο συναντοῦμε ώς τὰ 1904.

1907. Στὶς 29 Αὐγούστου 1907 ἀνοίγει Φαρμακεῖο στὴν Κόνιτσα ὁ Θεόφιλος ἢ Θεοφύλακτος Ζ. Τόκος, στὸ πρώην μαγαζὶ τοῦ Ρούβαλη, καὶ τὸ διατηρεῖ ώς τὰ 1913-14 ποὺ ἀνοίξε τὸ φαρμακεῖο τοῦ Ἀδανασίου Ρούση, πατρὸς τοῦ σημερινοῦ φαρμακοποιοῦ καὶ δημάρχου Κονίτσης Κωνστ. Ρούση.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς παραπάνω γιατροὺς ποὺ διέμειναν στὴν Κόνιτσα, ὑπῆρχαν ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες γιατροὶ στὴν ἐπαρχία μας ποὺ ἔδρασαν ἔξω στὰ χωριά. Οἱ Ἀλέξιος Α. Τράντας καὶ Λουκᾶς Δ. Δημάρατος παρέμειναν γιὰ λίγο διάστημα στὴ Βούρμπιανη καὶ ὁ Γεώργιος Ν. Οίκονόμου ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν. Στὴν Πυρσόγιανη ἦταν οἱ Ζήσης Σούρλας, Χαράλαμπος Σπύρος, Γεώργιος Κολοκύðας καὶ Νικόλαος Περώνης. Στὴν Μόλιστα οἱ Βασιλείος Στεφανίδης καὶ Γεώργιος Τσανάδης. Στὴ Στραρίτσιανη (νῦν Πουρνιά) ὁ Μιλτιάδης Κουτσούκης. Στοὺς Πάδες οἱ Ἀναστάσιος Ἀναγνώστου καὶ Γεώργιος Ἐξαρχόπουλος.

A. Εὐθυμίου

γνωστικός
Ταχική δραστηριότητα

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

('Ιδέες διὰ τὴν Τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κονίτσης)

Άναμφισβήτητα τὸ πιὸ εὔαίσθητο σημεῖο τῆς Κόνιτσας εἰναι οἱ δρόμοι της.

Καμιὰ ἀνάπτυξή της σὰν πολιτείας δὲν πρέπει νὰ λογαριάζεται, χωρὶς ν' ἀποκτήσῃ ἡ Κόνιτσα δρόμους ἀνθρωπιᾶς.

Οἱ κάποιες προσπάθειες ποὺ ἔγιναν τὸν τελευταῖο καιρό, μᾶς ἔδωσαν μιὰ ίδεα καὶ μιὰ πεῖρα τοῦ τί μπορεῖ νὰ γίνη καὶ πότισαν ὅνειρα ὅλους ἐμᾶς πούχαμε χάσει κάθε ἐλπίδα προόδου κοὶ βελτιώσεως τῆς Κόνιτσας.

Κι' ἔγινε ἀντιληπτὸ σήμερα, πῶς πρὸ παντὸς ἄλλου πρέπει ἡ Κόνιτσα ν' ἀποκτήσῃ ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερους κι ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ στέρεους καὶ πιὸ προσαρμοσμένους στὶς ἀνάγκες καὶ στὴν τοπικὴ παράδοση δρόμους.

Νομίζω ὅτι οἱ δρόμοι ἀπὸ καλντερίμι, ὅπως εἰναι αὐτὸ πούγινε στὸ δρόμο «Δημαρχεῖο - σπίτι Πορφύρη» εἰναι ἰδεώδεις γιὰ τὴν Κόνιτσα. Στέρεοι. Κατάλληλοι γιὰ τὴν ἀνηφοριὰ κι ὅχι ἐπικίνδυνοι γιὰ γλύστρημα. Φθηνοὶ σχετικά. Εύκολοκατασκεύαστοι διότι χρησιμοποιοῦνται ντόπια ύλικὰ καὶ ντόπιοι τεχνίτες. Κατάλληλοι γιὰ κυκλεφορία αὐτοκινήτων. Καὶ πρὸ παντός. δρόμοι ποὺ ταιριάζουν στὸ χαρακτῆρα, στὴν παράδοσι καὶ στὸ ὑφος τῆς Κόνιτσας. Πιστεύω, πῶς μὲ τοὺς δρόμους αὐτῆς ἡ Κόνιτσα ξαναβρίσκη τὸν χαμένο ἀπὸ καιρὸ ἑαυτό της καὶ τὴν ἀρχοντιά της.

Ἐπειτα, ἃς μὴ ξεχνᾶμε, ὅτι οἱ περισσότερες Εύρωπαϊκὲς πόλεις, ἀκόμα καὶ τὸ Παρίσι, διατηροῦν στοὺς δρό-

μους τους, γιὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, ἐνα εἶδος καλντερίμι.

Ἐτσι, ἀντὶ νὰ καταβάλλονται προσπάθειες, πολλὲς φορὲς ἀτελέσφορες νὰ ἔξευρεθοῦν τεράστια χρηματικὰ μέσα γιὰ νὰ φτιαχτῇ ὁ αὐτοκινητόδρομος ἀπὸ τὴν ἀγορὰ στὰ Πλατάνια (ποὺ ὅπως μαθαίνω, διαπλατύνεται τώρα) μὲ ἄσφαλτο, νομίζω ὅτι προτιμώτερο ἀπὸ πολλὲς μεριὲς θὰ ἥταν ὁ δρόμος αὐτὸς νὰ γίνη μὲ καλντερίμι καλὸ καὶ προσεγμένο.

Κι ἀργότερα νὰ εύρεθῇ ἐνας τρόπος, νὰ σφίξουν οἱ πέτρες τοῦ καλντερίμιοῦ μὲ κάποιο κατάλληλο ύλικό. Πίσσα, τσιμέντο. Εἰδικὴ ἄσφαλτο κλπ. Τὰ ἔξιδα θὰ εἰναι τὸ $\frac{1}{3}$ τῆς ἄσφαλτοστρώσεως, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὅλα τὰ χρήματα θὰ τὰ κερδίσουν Κονιτσιῶτες τεχνίτες, θὰ δοθῇ ἡ δυνατότης, μὲ τὰ περισσευόμενα χρήματα νὰ φτιαχτοῦν ἄλλοι δρόμοι μέσ' στὴν Κόνιτσα τοῦ ἰδίου μήκους καὶ φάρδους μὲ τὸν δρόμο αὐτό, ὅπερ σημαίνει ὅτι τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν δρόμων τῆς Κόνιτσας, καθέτων καὶ πλαγιαστῶν, θὰ γίνη ἀπὸ καλντερίμι κι ὄλοκληρη ἡ Κόνιτσα θ' ἀλλάξῃ ὅψη.

Νομίζω πῶς μέσα στ' ἄλλα ἀπαραίτητο εἰναι ν' ἀποκτήσῃ ἡ Κόνιτσα, δύο τρεῖς δρόμους περιπάτου. Καὶ σὰν τέτοιους δὲν βλέπω ἄλλους ἀπὸ τοὺς δρόμους: α) Πρὸς τὴν 'Αγία Βαρβάρα, β) Πρὸς τὸν 'Αηγιάννη καὶ γ) Πρὸς τὴν 'Εκκλησία τῆς Κάτω Κόνιτσας.

Ο δρόμος πρὸς τὴν 'Αγία Βαρβάρα θὰ πρέπει νὰ ξεκινάῃ ἀπὸ τοῦ Δούκα, καὶ ν' ἀκολουθῇ τὸ στενὸ Νάτση - Σά-

δια Μπούσιους. Φυσικά χρειάζεται διαπλάτυνση. Περνώντας ἀπό τὰ σάδια ὁ δρόμος αὐτός, θὰ δημιουργήσῃ τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀξιοποίηση ὅλων τῶν σαδιῶν. Π.χ. θὰ μπορέσει κάπου ἐκεῖ νὰ γίνη τὸ Κέντρο τῶν Προσκόπων. "Ενα ξύλινο οἴκημα ποὺ θὰ ήταν χάρμα. Εἰδικώτερα, ὁ δρόμος αὐτὸς ἀντὶ καλντερίμι θὰ μποροῦσε νὰ πλακοστρωθῇ μὲ μαῦρες πλάκες γιὰ υὰ εἶναι πιὸ ὄμαλὸς γιὰ περίπατο. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ δρόμο ἀπὸ τὸ Δένδρο στὴν Ἐκκλησία τῆς Κάτω Κόνιτσας.

Γιὰ τὸ δρόμο πρὸς τὸν Ἀηγιάννη, ἀπαραίτητη προϋπόθεση εἶναι ἡ γέφυρα ποὺ θὰ ἔνωνη κατ' εὔθείαν τὶς δύο πλευρὲς τοῦ Μπάμπλιακα, ἀπὸ τὸ Οἰκοτροφεῖο, στὴν πρώτη πόρτα τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς. Καὶ φυσικά, ὁ δρόμος αὐτὸς θὰ ἐνταχθῇ σ' αὐτὸ ποὺ εἴπαμε σὲ προηγούμενο σημείωμά μας: στὴ γενικώτερη ἀξιοποίηση τοῦ χώρου ποῦναι στὸ Ἐπάνω μέρος τῆς Ἀναγνωστοπούλείου, μὲ πάρκο, ζωολογικὸ κῆπο κλπ.

"Ολοι οἱ δρόμοι αὐτοί, πρέπει νὰ καλλωπισθοῦν μὲ φανάρια λαϊκῆς τέχνης. Μὲ βρύσες, ὅπως τὶς περιγράφουμε σ' ἄλλο σημείωμα. Μὲ πρασιές ἀπὸ ἔδω καὶ ἀπὸ κεῖ. Καὶ μὲ δενδροστοιχίες.

Πρὸ παντὸς ὅμως, ὅπως τονίσαμε καὶ ἄλλοτε, πρέπει νὰ γίνη ὁ δρόμος ποὺ θὰ περνάῃ τὴν Ἐπάνω Κόνιτσα πλαγιαστὰ καὶ σὲ τρόπο ποὺ νὰ καθιστᾶ ἐπισκέψιμα: τὸν Ἀηγιώργη, τοῦ Χουσὲν-μπέη, τοῦ Ζεϊνέλ-μπέη, καὶ νὰ φθάνῃ στὰ Πλατάνια καὶ τελικὰ στὶς Κατασκηνώσεις. "Ολα αὐτὰ ποὺ ἀνέφερα, ὅπως θὰ δῆτε παρακάτω, ἀποτελοῦν τοὺς βασικοὺς πόλους τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς πόλης μας.

Προτοῦ τελειώσω τὸ σημερινό μου σημείωμα ἥθελα νὰ τονίσω πάλι ἀκόμα μιὰ φορὰ πόσο ἀδικαιολόγητες εἰναι οἱ ἀντιδράσεις ὅλων ἐκείνων τῶν παροδίων ποὺ τοὺς κόβεται κάποια γωνιὰ ἀπὸ τὸν κῆπο τους μὲ τὴν διαπλάτυνση τοῦ δρόμου, καὶ νομίζουν ὅτι χάθηκε ὁ κόσμος ὀλόκληρος. Παρα-

ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΣ

ΛΑΜΠΑΔΑ ΜΟΥ ΓΡΑΜΜΕΝΗ

Τί σοῦ εἶπα καὶ μοῦ κάκιωσες
λαμπάδα μου γραμμένη;
Ἐγὼ κινῶ γιὰ ξενιτειὰ
λαμπάδα - λαμπάδα
μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη
λαμπάδα μου γραμμένη.

Νὰ γίνω γῆς νὰ μὲ πατῆς
γεφύρι νὰ περάσης
λαμπάδα μου γραμμένη
Νὰ γίνω κι' ἀσημόκουπα
γιὰ νὰ κερνῶ κρασάκι
λαμπάδα - λαμπάδα.
Ἐγὼ νὰ πίνω τὸ κρασὶ¹
κι' ἔσù νὰ λάμπης μέσα
λαμπάδα μου γραμμένη.

Σημείωσις: Τὸ τραγούδι αὐτὸ ποὺ τὸ τραγουδοῦσαν στὸ Ἀσημοχῶρι τὸ ἄκουσα ἐκ στόματος τῆς κυρίας Ἀναστασίας Μιχ. Ζακοπούλου τὸ περασμένο καλοκαίρι στὴν Κόνιτσα.

Τ. Π.

γνωρίζουν οἱ φίλοι μας αὐτοί, πῶς μ' αὐτοὺς τοὺς δρόμους ἀλλάζει ὀλόκληρη ἡ ζωὴ τους, ἡ ζωὴ τῆς Κόνιτσας. Πῶς πολλαπλασιάζεται ἡ ἀξία τῆς δουλειᾶς τους καὶ τῶν κόπων τους, ὡς καὶ ἡ ἀξία τῶν κτημάτων τους.

Γιὰ νὰ ποῦμε ὅμως καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο. Κι ἐμένα μοῦ φάνηκε ἄσχημα ὅταν ἔμαθα ὅτι ὁ ὑπὸ χάραξιν δρόμος πρὸς τὰ Βλαχοχώρια περνάει μέσα ἀπὸ τὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ μου. Κι ἀμέσως παραπονέθηκα γιατὶ δὲν τὸν χάραξαν μέσα ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ διπλανοῦ, κι ὅτι φαίνεται ὅτι ὁ διπλανὸς ἔβαλε μέσα κλπ. "Ομως ἀργότερα σκέφθηκα πιὸ ψύχραιμα. "Εβαλα τὰ πράγματα κάτω μὲ ἀντικειμενικότητα καὶ εἶδα πῶς ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνη, κι ὅτι ἂν καὶ ζημιώνεται τὸ σπίτι μας μὲ τὴν ἀπώλεια τῶν ², τοῦ κήπου του, ἐν τούτοις ἀξίζει τὸν κόπο νὰ γίνη ἐνα τέτοιο ἔργο στὴν Κόνιτσα καὶ πρέπει ὅλοι μας νὰ τὸ βοηθήσουμε.

Γ. Λυμ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ

Αξίζει μια επίσκεψις στὸ μικρότερο χωριὸ τῆς Κονίτσης, τὴν Τράπεζα, γιὰ νὰ γνωρίσωμε ἔνα μεγάλο ἄνθρωπο, ἔνα μεγάλο δωρητὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Σχολείου.

Τὸ χωριὸ αὐτὸ θὰ ἥταν ἔνας παράδεισος ἐν εἶχε λίγο νερό. Μόλις φθάσωμε στὸ χωριὸ καὶ κατεβοῦμε ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο θὰ μᾶς πλησιάσῃ ὁ κ. Δημήτριος Λωλίδης, ὁ ἀκούραστος αὐτὸς ἄνθρωπος τῆς Τραπέζης καὶ θὰ μᾶς ἐπαναλάβῃ. «φέρτε μας λίγο νερὸ στὸ χωριὸ καὶ λίγες οἰκογένειες».«”Ἐχουμε τόπο νὰ τοὺς δώσωμε νὰ ζήσουν κι’ αὐτοὶ ἀρκεῖ νάρθῃ λίγο νερό» συνεχίζει ὁ ἀλύγιστος αὐτὸς ἄνθρωπος καὶ ἀπὸ τὰ χρόνια καὶ ἀπὸ τῆς ξενητειᾶς τοὺς πόνους καὶ τοὺς κόπους.

Δεκάδες χρόνια δούλεψε στὴν Περσία γιὰ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ καλὴ προκοπὴ γιὰ τὰ παιδιά του. Κούραση, στερήσεις, πόνους, φαρμάκια τῆς ξενητειᾶς—γνωστὰ στοὺς Ἡπειρῶτες—γιὰ νὰ δημιουργήσῃ κάτι γιὰ τὴν οἰκογένειά του, γιὰ νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς στοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους, τὸ σχολεῖο, τὴν Ἐκκλησία. Δὲν ξεχνᾶ ποτέ. «Οταν γυρίζει ἀπὸ τὸ μακρυνό του ταξίδι, πάντοτε προσφέρει, πάντοτε δωρίζει, πάντοτε ἀγωνίζεται γιὰ τὴν προκοπὴ τοῦ ἀγαπημένου του χωριοῦ. Πρῶτος αὐτὸς προσφέρει γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ γιὰ τὶς ἀνάγκες της καὶ τοῦ σχολείου. Σημαῖες ὄλομέταξες, εἰκόνες, χάρτες, μανουάλια, πολύτιμα ἱερὰ σκεύη, ἱερὰ ἄμφια, βιβλία, καμπάνες ὅλα ἔχουν τὴν σφραγίδα τῆς δωρεᾶς τοῦ ἀκούραστου μεγάλου δωρητοῦ κ. Δημητρίου Λωλίδου.

Δική του ἐμπνευσίς καὶ θυσία ἥταν νὰ ἔλθουν τὰ ὑλικὰ γιὰ τὸ δωμάτιο τοῦ Διδασκάλου γιὰ νὰ εἶναι ὑποφερτὴ ἡ διαμονὴ τοῦ ἐκάστοτε διδασκάλου. Ἡ μελέτη ἔγινε, τὰ ὑλικὰ βρίσκονται στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου καὶ μόνον ἡ

Θεμεώματα

24 Φεβρουαρίου
1913. Ιστορικὴ ἥ-

μέρα γιὰ τὴν Κόνιτσα. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐλευθερίας μας. Τὰ Τουρκικὰ στρατεύματα τοῦ Τζαβῆτ ἔπαιρναν τὸν δρόμο γιὰ τὴν Ἀλβανία. Τὰ Ἑλληνικὰ ἀνταρτικὰ Σώματα καὶ ὁ τακτικὸς ἑλληνικὸς στρατὸς ἔμπαιναν στὴν πόλι μας ποὺ τοὺς ὑπεδέχθηκε σημαιοστολισμένη σὲ πανζουρλισμὸ χαρᾶς. Τὸ ὄνειρο τῶν προγόνων μας ἔγινε πραγματικότης. Ἡ Ἑλλήνικὴ μας γῆ, οἱ ἑλληνικὲς μας ψυχὲς ἀνέπνευσαν τὸν ἀέρα τῆς ἐλευθερίας.

Τὴν 21 Φεβρουαρίου ἐγένετο συνεστίασις τῶν ἐν Ἀθήναις διαμενόντων Κονιτσιωτῶν εἰς τὸ Κέντρον «Βαμβακινοῦ». Ἔλαβον μέρος ὑπὲρ τοὺς 120 Κονιτσιῶτες. Ὁ ἐνθουσιασμὸς ὅλων ἥταν καταφανής. Ἔλπιζουμε ταχέως ὁ Σύνδεσμος Κονιτσιωτῶν νὰ διοργανώσῃ καὶ ἄλλας συνεστιάσεις καὶ ἐκδρομὲς αἱ ὅποιαι ἔχουν τὸ καλὸ νὰ διατηρεῖται ἡ συνοχὴ μας. Τὴν συνεστίασιν ἐτίμησαν καὶ ἐπίλεκτα μέλη τῆς κοινωνίας μας, ὡς εἶναι οἱ ἐκ τῆς Ἐπαρχίας μας καταγόμενοι ἰατροί κ. κ. Νίκος Τράντας, Ὅφηγητὴς τῆς Ὀφθαλμολογίας, Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος καὶ Ἀ. Ζακόπουλος.

Τὴν 20 Ιανουαρίου 1963 ἡ γενικὴ σύστημαντη πίστωσις δὲν δίδεται γιὰ τὴν κατασκευὴ. «”Ἄν οἱ Πέρσες ἔλθουν στὸ χωριό μας καὶ ἴδουν τὰ σχολεῖα μας, τὰ παιδιά μας ποὺ μ’ ἔνα πρωΐνὸ ρόφημα ποὺ τοὺς δίνουμε γιὰ νὰ ξεγέλασουν τὸ ἀδειό τους στομάχι, σίγουρα θὰ μᾶς χαρίσουν τὸν τίτλο ποὺ τοὺς δώσαμε....» λέγει ὁ μεγάλος μας δωρητής.

Τὸ παράδειγμά του ἀς τὸ μιμηθοῦν κι’ ἄλλοι ἀγτὸ τὰ χωριά μας γιὰ νὰ τοὺς εὔγνωμονοῦν οἱ συγχωριανοί τους ὅπως οἱ κάτοικοι τῆς Τραπέζης εὔγνωμονοῦν τὸν εὔεργέτη τους γιὰ τὸν ὅποιον γράφτηκε τὸ παρὸν σημείωμα.

X. Γ.

νέλευσις τῆς Ἀδελφότητος Καστανέας ἐξέλεξε τὸ νέον Διοικητικὸν αὐτῆς Συμβούλιον, ὅπερ κατηρτίσθη ως ἔξῆς:

Δημήτριος Ταλῆς Πρόεδρος

Ηλίας Παπαχαρίσης Ἀντιπρόεδρος

Κωνσ. Ἀναγνωστόπουλος Γ. Γραμματεὺς

Χριστόφορος Στεργίου Ταμίας

Ἀπόστολος Κολοκυθᾶς Σύμβουλος.

* * *

"Ἐφθασαν μέχρις ἡμῶν παράπονα ὅτι τὸ περιοδικὸν ἀσχολεῖται ως ἐπὶ τὸ πλεῦστον μὲ τὴν πόλιν τῆς Κονίτσης καὶ ὅχι μὲ τὰ χωριὰ. Τὰ παράπονα εἶναι ἄδικα. Γιατὶ ἔκτὸς τῶν γενικῶν ἀρθρῶν ποὺ ἐνδιαφέρουν ὅλη τὴν Ἐπαρχία ἔχουν γραφῆ καὶ γιὰ τὴν Καστάνιανη, τὴν Μόλιστα καὶ τὸ Ἀσημοχῶρι. Εἴμεθα δὲ πρόθυμοι νὰ δημοσιεύσωμε κάθε ἀξιόλογη μελέτη τῶν χωριῶν μας ποὺ θὰ μᾶς σταλῇ. Συνεπῶς οἱ παραπονούμενοι ἀς πχραπονεθοῦν στοὺς ἑαυτοὺς των καὶ στοὺς ὁμοχωρίους των. Ἐπίσης ζητήσαμε κατ' ἐπανάλειψιν φωτογραφίες ἀπὸ τὰ χωριὰ μας ποὺ νὰ εἶναι κατάλληλες δι' ἔκτύπωσιν. Δυστυχῶς οὔτε στὸ σημεῖο αὐτὸν ἐπεδείχθη προθυμία. "Ἄς μὴ τὰ περιμένουμε ὅλα ἀπὸ δύο—τρεῖς ἀνθρώπους ποὺ ἀνέλαβον τὸ βάρος τοῦ περιοδικοῦ. Ἡ κριτικὴ εἶναι μὲν εὔκολη, ἀλλὰ ἄδικη.

* * *

Μερικοὶ μᾶς ἔχουν στείλει περιγραφὰς ταξειδίων μὲ ἀσήμαντες λεπτομέρειες. "Οποις ἀντιλαμβάνεσθε ἐὰν προβῶμεν εἰς τὴν δημοσίευσιν των, θὰ εἶναι εἰς βάρος τῆς λοιπῆς ὅλης τῆς περισσότερον σημαντικῆς καὶ μεγαλυτέρου ἐνδιαφέροντος. Ὁ χῶρος μᾶς ἀκόμη εἶναι περιορισμένος ὥστε νὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μὴ δημοσιεύσουμε πᾶν ὅτι μᾶς ἀποστέληται.

* * *

Τό δημοσίευμα τοῦ κ. ΤΑΚ. ΠΑΠ. στὴ στήλη «Κονίτσιώτικα» ἀναφέρεται στὰ ἔθιμα τῶν Ἀπόκρεων. Τὰ ἔθιμα αὐτὰ ποὺ ἐξέλιπαν πρέπει νὰ τὰ διασώσωμε

γι' αὐτὸν καὶ θὰ καταβάλωμε κάθε προσπάθεια νὰ τὰ ἐμφανίσωμε. "Ἄς μᾶς γράψουν ὅσοι μποροῦν γιά τὰ ἔθιμα τῶν χωριῶν των.

* * *

Τὸν τελευταῖο καιρὸν ὁ ἡμερήσιος τύπος τῶν Ἀθηνῶν, ἀσχολήθηκε μὲ μιὰ ἐφεύρεση τοῦ συμπατριώτου μας ἡλεκτρονικοῦ κ. Χρήστου Τσάνου, ἡ ὅποια προλαμβάνει τὰ αὐτοκινητικὰ ἀτυχήματα. Σκοπὸς ἔχει ἡ ἐφεύρεσή του νὰ μειώνῃ τὴν ταχύτητα τοῦ αὐτοκινήτου ἀπὸ μακριὰ παρὰ τὴν θέληση τοῦ ὁδηγοῦ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ σταματάῃ τὸ αὐτοκίνητο ἐπὶ τόπου.

"Ἡ ἐφεύρεσή του ἀποκτᾶ τεραστία σημασία στὴν ἐποχὴ μας ποῦ ἀπὸ ἡμέρα σὲ ἡμέρα αὐξάνονται τὰ τοιαῦτα ἀτυχήματα. Ἐφαρμόζεται κυρίως εἰς τὰς ἐπικινδύνους στροφὰς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ποὺ ὁ ὁδηγὸς δὲν ἀνακόπτει ἐγκαίρως τὴν ταχύτητα τοῦ αὐτοκινήτου. Μιά συσκευὴ ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ δρόμου ποὺ ἐκπέμπει σήματα, ἐλεγχομένη ἀπό ἀστυφύλακα ἢ λειτουργοῦσα αὐτομάτως καὶ μιὰ ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου ποὺ τὰ δέχεται. Τόσον ἡ πρώτη συσκευὴ ὅσον καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ αὐτοκινήτου εἶναι χαμηλοῦ κόστους. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀτομικῆς ἐνεργείας, εἰς τὴν ὅποιαν ἐργάζεται ὁ ἐφευρέτης συμπατριώτης μας, φαίνεται ὅτι υἱοθέτησε τὴν ἐφεύρεση αὐτὴ καὶ θέλει παράσχη τὰ μέσα γιὰ τὴν περαιτέρω μελέτη καὶ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ της.

* * *

"Αφορμὴν λαβόντες ἀπό τὸ δημοσίευμα τοῦ κ. Α. Εὐθυμίου γιὰ τοὺς γιατροὺς τῆς Κονίτσης, πληροφοροῦμεν ὅτι ὁ 'Ι. Ἀδαμαντίου εἶχε σπουδάσει εἰς Ἰταλίκὸν Πανεπιστήμιον, ὁ δὲ Νικόλαος Μπεκιάρης εἶχε μετεκπαιδευθῆ εἰς τὸ Παρίσι, ἥτο δὲ ἀριστος ἐπιστήμων καὶ ἐκλεκτὸς ἀνθρωπος.

"Ο Κωνσιαντῖνος Ζήσης ἡ Νικολαΐδης ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἤσκησε τὸ ἐπάγγελμὰ τοῦ εἰς Φιλιππιάδα. Οὗτος εἶχε τεραστίαν ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν καὶ ἥτο πράγματι «ἰατροφιλόσοφος».

Πρὸς
Τοὺς φίλους συμπολίτας
καὶ συνεπαρχιώτας μου

Μὲ τὸ τεῦχος τοῦ Δεκεμβρίου 1962 τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἐπαρχίας μας «ΚΟΝΙΤΣΑ» ἔκλεισε τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐκδόσεως του. Πέρασεν ἐν ὅλοκληρον ἔτος ἀπὸ τότε ποὺ ἀπεφασίσθη εἰς Συνέλευσιν τῶν ἐνταῦθα Κονιτσιωτῶν ἡ ἀνασύστασις τοῦ δράσαντος ἄλλοτε Συνδέσμου «ὅ Ἀῶος» καὶ ἡ ἔκδοσις περιοδικοῦ μὲ τίτλον «Κόνιτσα». Ἐγθυμοῦμαι τόν Συναγερμὸν ὅλοκλήρου τῆς Ἐπαρχίας ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς «Κονίτσης». Μετὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ Α' καὶ Β' τεύχους ἐδέχθημεν ἀπειρα συγχαρητήρια τηλεφωνήματα, πολλὰ τηλεγραφήματα καὶ προσωπικὰς ἐπισκέψεις διὰ προφορικὰ συγχαρητήρια. "Ολοιοί περὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μας ἐμείναμεν κατάπληκτοι ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐκδηλώσεις τῶν συμπολιτῶν καὶ συνεπαρχιωτῶν μας. Ἐπιστεύσαμεν σοβαρῶς ὅτι τὸ περιοδικόν θὰ προκόψῃ—θὰ ἀντρωθῇ. Ἡ χαρὰ ὅλων ἡμῶν ἦτο ζωγραφισμένη εἰς τὰ πρόσωπά μας καὶ ἴδιως τοῦ ἀγαπητοῦ μας Προέδρου κ. Τάκη Παπαδημούλη ὁ ὅποιος ἐπωμίσθη τὰς περισσοτέρας φροντίδας διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ. "Ἐχοντες ὑπ' ὅψιν τὴν πορείαν τῆς ἐκδόσεως εἴδομεν μετὰ πολλῆς λύπης μας ὅτι ἐλάχιστοι ἐπλήρωσαν τὴν μικρὰν ἐκ δραχ. 60 ἐτησίαν συνδρομὴν των, ἀκόμη ὀλιγότεροι ἐπλήρωσαν μαζὶ μέτην συνδρομὴν των καὶ κάτι περισσότερον ὡς ἔκτακτον εἰσφορὰν καὶ οἱ περισσότεροι μέχρι σήμερον ἀδιαφοροῦν.

Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου φαίνεται ὅτι τὰ πράγματα ἀλλάζουν ὅψιν. Μήπως χαθοῦν ἐν ὅλῳ ἦν μέρει αἱ χαραὶ, αἱ ἐκδηλώσεις καὶ ἐνθουσιασμοὶ τῶν πρώτων τευχῶν; Μὴ γένοιτο. Γνωρίζοντες τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑπειρωτῶν καὶ ἴδιως τῶν Κονιτσιωτῶν δὲν τὸ πιστεύομεν. 'Ως γνήσιος Κονιτσιώτης καὶ ὡς διαθέσας ἀρκετὰ ἔτη τῆς ζωῆς μου χάριν τῆς ὥραίας Κονί-

τσης μας, ἀλλὰ καὶ σχεδόν ὡς μεγαλύτερος κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀπὸ τοὺς ἐπιζῶντας Κονιτσιώτας ἀπευθύνω πρὸς ὅλους 'Υμᾶς θερμὴν παράκλησιν νά ἐνισχύσωμεν τὸ μικρὸν σήμερον, ὥραῖον καὶ χρήσιμον περιοδικὸν μας τὸ ὅποιον καὶ τώρα ὡς ἐπιστολὴ ἀπὸ τὰς οἰκογενείας μας μὲ τὰ νέα τοῦ χωριοῦ, προσφέρει ἀρκετὴν ὑπηρεσίαν, ἀργότερα δὲ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλων ἡμῶν αἱ σελίδες τοῦ περιοδικοῦ ποὺ ἀσφαλῶς θὰ αὐξηθοῦν, ἡ χρησιμότης του θὰ γίνῃ πλέον καταφανής.

'Ἐγώ προσωπικῶς πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι τὸ περιοδικὸν μας θὰ ἐπιζήσῃ καὶ θὰ ἐπιτελέσῃ τὸν προορισμὸν διὰ τὸν ὅποιον ἐξεδόθη. Τὴν πίστην μου ταύτην βασίζω εἰς τὴν ἀναγνωρισμένην ἰκανότητα τοῦ κ. Τάκη Παπαδημούλη καὶ τῶν ἀξιοτίμων συνεργατῶν του κ. κ. 'Ιωάννου Λυμπεροπούλου, Θωμᾶ Ζώη, Πέτρου Δόβα, Κλεάνθους Πατέρα, Δ. Μελίγκου, Γ. Δόβα κ. λ. π. "Αν οἱ συμπατριῶται μου συμμερίζονται τὴν πίστιν μου ὡς πρός τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ ἃς σπεύσουν, τοὺς παρακαλῶ θερμῶς, νὰ ἀποστείλουν τὴν συνδρομὴν των εἰς τὸν Ταμίαν κ. Γ. Δόβαν, ὁδὸς Ἀμπλιανῆς 6, οἱ δὲ ἐν Ἀθήναις διαμένοντες εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ΙΩΑΝΝΙΝΑ ὁδὸς Βερανζέρου 10 ἢ τὸν κ. Χρ. Ράγκαν Καίρη 2.

Διὰ τὴν ἐκτύπωσιν καὶ λοιπὰ ἔξοδα τοῦ περιοδικοῦ ἀπαιτοῦνται περὶ τὰς 30.000 δραχμῶν ἐτησίως καὶ ἐνεκα τούτου ἐπιμένω εἰς τὴν παράκλησιν μου ὅπως τὸ ταχύτερον οἱ καθυστεροῦντες κ. κ. Συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ «Κόνιτσα» ἀποστείλουν τὴν συνδρομὴν των. Ἡ ἐπὶ πλέον καθυστέρησις τῶν συνδρομῶν θὰ ἐπιφέρῃ δυστυχῶς τὴν παύσιν τῆς ἐκδόσεως πρὸς μεγίστην ἡθικὴν ζημίαν τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Κονίτσης. Ἐπίσης παρακαλῶ τοὺς 'Ιερεῖς, Προέδρους καὶ Διδασκάλους τῶν Κοινοτήτων Κονίτσης νὰ μᾶς ἀποστείλουν βιογραφικὰ σημειώματα εὔεργετῶν τῶν χωρίων των (ἄν υπάρχουν) καὶ τὰ κοινωφελῆ αὐτῶν ἔργα τὰ ὅποια κατὰ σειρὰν λήψεως θὰ δημοσι-

Τέλος της Ιανουαρίου

(Κόνιτσα
1-2-63)
—Τήν 31-
1-63 ἀπε-
βίωσεν αἱ-
φνιδίως ὁ

έφημέριος τῆς Κοινότητος Δροσοπη-
γῆς Χαράλαμπος Κιάμος ἐξ Ἀγίας
Βαρβάρας.

—Καὶ νέαι χιόνες ἐνέσκηψαν χεὲς καὶ
σήμερον εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας διακό-
ψασαι τὴν ἐπικοινωνία μας μὲ πολλὰ
ἐκ τῶν ὀρεινῶν χωρίων. Κατὰ δὲ τὰς
παρελθούσας ἡμέρας, ἡ θερμοκρασία
ἐντὸς τῆς Κονίτσης κατῆλθεν μέχρι 12
καὶ 13 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν.

—'Ανεχώρησεν μετατιθέμενος εἰς τὸ
Ἐθν. Ὀρφανοτροφεῖον Καλαμάτας ὁ
κ. Κων)νος Πάκος διατελέσας ἀπὸ τοῦ
1946 Διευθυντὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφα-
νοτροφείου Κονίτσης. Δὲν θὰ ἐγράφω-
μεν δὲ καθόλου ὑπερβολὰς ἐὰν ἀναφέ-
ρωμεν ὅτι χάρις εἰς τὴν ἔξαιρετικὴν
δραστηριότητα τοῦ κ. Πάκου, ὅστις
ἔζεκίνησεν σχεδὸν ἐκ τοῦ μηδενὸς τὸ
1946, τὸ Ὀρφανοτροφεῖον μας ἔλαβε
τερασπίαν πρόοδον. Οἱ τρόφιμοι του
ἐπολλαπλασιάσθησαν, αἱ κτιριακαὶ του
ἐγκαταστάσεις ἐτριπλασιάσθησαν, καὶ
γενικῶς ὅλη ἡ περιοχὴ του ἔξωραίσθη.
Εἰς δὲ τὰς αἱθούσας του ἔλαβον χώραν
πολυάριθμοι ὑποδοχαὶ καὶ φιλοξενίαι
ἐπισήμων, καὶ ἐδόθησαν ἐπιστημονικαὶ
διαλέξεις κ.λ.π. Καὶ ώς ἄτομον ἐπίσης
ὁ κ. Πάκος, χάρις εἰς τὴν εὔρυμάθειαν
καὶ μόρφωσίν του προσέφερεν, οὐκ ὀλί-
γας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πόλιν μας, τὸ
εύωνται εἰς τὸ περιοδικὸν.

Τελευταίαν παράκλησιν ἀπευθύνω
εἰς Ἡπειρωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ κα-
ταστήματα Ἀθηνῶν—Ιωαννίνων καὶ
Κονίτσης διὰ τὰς διαφημίσεις των νὰ
προτιμοῦν τὴν «Κόνιτσαν» διότι τοῦ-
το νομίζω εἶναι συμφέρον των, καθῆκον
καὶ ὑποχρέωσις.—

Μετὰ πάσης τιμῆς
Κονιτσιώτης—ΝΙΚ. Κ. ΤΣΑΚΑΣ

δὲ κενὸν τὸ ὅποιον ἀφήνει διὰ τῆς
ἀναχωρήσεώς του εἶναι δυσαναπλή-
ρωτον.

(Κόνιτσα 10-2-62)

—Τήν 1-2-63 ἐτραυματίσθη εἰς τὴν
δεξιὰν κνήμην ὁ Παῦλος Καρακατσάνης
ἐτῶν 19 ἐξ Ἀετοπέτρας, συνεπεία ἐκ-
πυρσοκροτήσεως τοῦ κυνηγετικοῦ ὅ-
πλου του.

—Τήν 2αν τρέχοντος ἀπεβίωσεν ἐν-
ταῦθα ὅλως αἱφνιδίως ὁ Διοικητὴς
τοῦ ἐνταῦθα ἐδρεύοντος 3161 Τ.Ε.Α.
ταγματάρχης Παῦλος Τριανταφυλλίδης
ἐξ Ἀρτης. Ἡ σωρός του μετεφέρθη
πρὸς ἐνταφιασμὸν εἰς τὸ Ἀγρίνιον,
τὴν προέπεμψαν δὲ μετὰ συγκινητι-
κῶν ἐκδηλώσεων πολλοὶ ἐκπρόσωποι
τῶν Ἀρχῶν καὶ ἄνδρες τῶν Τ.Ε.Α.

—Κατόπιν συντόνων ἐνεργειῶν τοῦ
Σταθμάρχου Χωροφυλακῆς Ἀρίστης
κ. Σπυρ. Λευθεριώτου ἀνεκαλύφθησαν
καὶ συνελήφθησαν οἱ δράσται τῆς πρὸ
ἡμερῶν διαπραχθείσης διαρρήξεως εἰς
τὸ ἐν Κλειδωνιᾷ Παντοπωλεῖον τοῦ
Νικολάου Καλτσούνη. Ἡσαν δὲ αὐτοὶ
οἱ Σπυρίδων Γιάνκος ἀγωγεὺς ἐκ Σπα-
θαρίων Θεσπρωτίας, καὶ Δημήτριος
Κούτσικος ἐπίσης ἀγωγεὺς ἐκ Βωβού-
σης. Τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν κλοπιμαίων
κατεσχέθησαν εἰς χείρας των.

—Πρὸ ἡμερῶν ὁ ποταμὸς Σαραντά-
ππορος ὑπερεκχειλήσας κατέστρεψε μέρος
τοῦ παρὰ τὴν γέφυραν Λαγκάδας,
φράγματος, καὶ συνεπεία τούτου ἀπε-
κόπη ἡ μετὰ τοῦ χωρίου τούτου κανο-
νικὴ ἐπικοινωνία.

—Τήν Διοίκησιν τοῦ 3161 Τ.Ε.Α.
ἀνέλαβεν ὁ ἄρτι προαχθεὶς εἰς ταγμα-
τάρχην κ. Κολιός.

—Τήν 8-2-63 ὁ Νομάρχης κ. Κων.
Καλογερόπουλος μετέβη εἰς Βούρμπια-
νην, Πυρσόγιαννην καὶ Ἀγίαν Παρα-
σκευήν, πρὸς ἐπιτόπιον ἔξετασιν τῶν
ζημιῶν τὰς ὅποιας ὑπέστη τὸ ὁδικὸν

δίκτυον συνεπείᾳ τῶν τελευταίων θεομηνιῶν.

(Κόνιτσα 22-2-63)

— Τὴν 14-2-63 ἀφίχθη εἰς τὴν πόλιν μας ἐξ Ἀθηνῶν ὁ πασίγνωστος φιλάνθρωπος κ. Ἀδαμάντιος Καραμουτζούνης, ὅστις ἐδώρησεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν μαθητικῶν συσσιτίων τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Κονίτσης διάφορα μαγειρικὰ σκεύη καὶ ίκανὴν ποσότητα τροφίμων διὰ τοὺς ἀπόρους μαθητάς. Εἰς τὴν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἀνωτέρω συσσιτίων διθεῖσαν μικρὰν ἔορτὴν παρέστησαν οἱ αἰδεσιμώτατοι Ἱερεῖς μας κ. κ. Παῦλος Παπαθεμιστοκλέους καὶ Δημ. Μάνθος, πρωτοπρεσβύτερος, ὁ Δήμαρχος κ. Ρούσης, ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Ἐπάρχου κ. Βασ. Ἀναστασίου, ὁ ὑποδιοικητὴς τοῦ 583 τάγματος κ. Διαμάντης, ὁ Εἰρηνοδίκης κ. Μωραΐτης, ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ. Χωρ)κῆς κ. Στάχτιαρης μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀστυν. Τμήματος Κονίτσης κ. Φραγκούλη, ὁ Γυμνασιάρχης κ. Παπαστάμος μετὰ τῶν κ.κ. καθηγητῶν, ὁ ἐπιθεωρητὴς Δημ. Σχολείων κ. Μπάμιας μετὰ τῶν κ. κ. Δημοδιδασκάλων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν καὶ κάτοικοι τῆς Κονίτσης. Ομιλήσαντες δὲ οἱ κ.κ. Δήμαρχος, Γυμνασιάρχης καὶ ἐπιθεωρητὴς Δημ. Σχολείων ηύχαριστησαν τὸν δωρητὴν κ. Καραμουρτζούνην διὰ τὴν προσφοράν του. Οὗτος δὲ ἀνταπαντῶν, ἔξεφρασε τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς ὅποιας ἔτυχεν ἐκ μέρους τῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς Κονίτσης καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἀποστείλῃ καὶ ἔτερα τρόφιμα ἥ χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὴν περαιτέρω συνέχισιν τῶν ἀνωτέρω συσσιτίων.

— Τὴν 15-2-63 διεξήχθη εἰς τὴν Κόνιτσαν ὁ ἔρανος ὑπὲρ προικοδοτήσεως ἀπόρων κορασίδων καὶ ἀπέδωσε συνολικῶς τὸ ποσὸν τῶν 2.000 δραχμῶν.

— Πρὸ ἡμερῶν ἐτέθη εἰς λειτουργίαν διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Κόνιτσαν συγχρονισμένον Βαφεῖον - Στεγνοκαθα-

ριστήριον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Κων)νου Νικολοπούλου.

— Τὴν 17-2-63 ἐσημειώθησαν κατοισθήσεις εἰς τὸ χωρίον Πλαγιὰ (πρώην Ζέρμα). Μετέβη ἐκεῖ ὁ ὑπομηχανικὸς Τ.Υ.Δ.Κ. Κονίτσης πρὸς ἐπιτόπιον ἔξετασιν τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν ζημιῶν.

— Ο κ. Λουκᾶς Βλάχος ἐγένετο πατὴρ θήλεως τέκνου. Όμοίως καὶ ὁ κ. Θωμᾶς Γιαννημέλος ἥ Λιόγκας ἐγένετο πατὴρ ἄρρενος.

— Ἀφίχθησαν ὁ κ. Ἰωάννης Μπίλης ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ὁ κ. Κωνστ. Ἀντωνίου ἐκ Λεοπολντβίλ τοῦ Κογκό.

— Ἐπίσης ἐξ Ἀθηνῶν ἀφίχθησαν οἱ συμπατριῶται κ.κ. Γεώργιος Καρατζῆμος καὶ Δημήτριος Ζδράβος.

— Ο κ. Κων)νος Α. Ζακόπουλος καὶ ἡ δἰς Φλώρα Δημητρίου ἐμνηστεύθησαν.

— Όμοίως ὁ κ. Δημήτριος Δόδης δασ. ὑπάλληλος καὶ ἡ δἰς Ἐλπινίκη Ράγγα ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου.

— Τὴν 17-2-63 ἐτελέσθησαν εἰς Ἰωάννινα οἱ γάμοι τοῦ κ. Βασιλείου Γκαβίνου ἐκ Κονίτσης μετὰ τῆς δίδος Μαρίκας Τσίκα ἐκ Μονοδενδρίου.

— Τὴν 26-1-63 ἀπεβίωσεν αἰφνιδίως εἰς Ἰωάννινα καὶ ἐκηδεύθη ἐνταῦθα τὴν ἐπομένην ἐν μέσῳ γενικοῦ πένθους τῶν συγγενῶν της, ἡ 17έτις οἰκότροφος τοῦ Ὁρφανοτροφείου Θηλέων Ἰωαννίνων Ἐλευθερία Καλαμπόκα.

— Τὴν 2-2-63 ἀπεβίωσεν εἰς Βούρμπιανην ὁ Νικόλαος Φοῦντος.

— Απεβίωσεν εἰς Κλειδωνιάν ἡ πρεσβυτέρα Ἀνδρομάχη Γιαννοπούλου.

— Εἰς τὸ χωρίον Πύργος ἀπεβίωσεν ὁ Νικόλαος Σιούτης.

— Τὴν 7-2-63 ἀπεβίωσεν εἰς Ἀνω Κόνιτσαν ἡ σεβαστὴ οἰκοδέσποινα Καλλιρρόη Ἀντωνίου.

A. Εύθυμίου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Σταύρον Γκατσόπουλον.

Σᾶς συγχαίρωμεν θερμῶς γιὰ τὴν ἀξιόλογη πραγματεία σας περὶ Κονίτσης. Ἐὰν αὕτη δημοσιευθῆ εἰς τὸ σήμερον ἐκδιδόμενον δεκαεξασέλιδον μοιραίως θὰ τεμαχισθῆ πιολύ, πρᾶγμα ποὺ πρέπει νὰ ἀποφευχθῆ. Ἐλπίζομεν ταχέως νὰ δημεουργηθοῦν οἱ προϋποθέσεις τῆς αὐξήσεως τῶν σελίδων τοῦ περιοδικοῦ, ὅπότε θὰ δυνηθῶμεν σὲ ὀλίγα τεύχη ἐν συνεχείᾳ νὰ τὴν περιλάβωμεν. Συνδρομή σας ἐκ δραχμῶν 100 ἔλήφθη.

Κον Σωκράτην Δημάρατον. Συνδρομή σας ἐκ δραχμῶν 100 ἔλήφθη.

Κον Ν. Τσουμάνην. Συνδρομή σας ἐλήφθη.

Πρωτοπρεσβύτερον κ. Τιμόθεον Α. Χρήστου. Λάβαμε τὸ ἐπιμελημένο βιβλίο σας «Θριαμβευταὶ Οὐρανοδρόμοι» καὶ σᾶς συγχαίρομεν διὰ τὴν ἀξιόλογη ἐργασία σας. Τὸ βιβλίο σας ἔρχεται σᾶν ἔνας φωτεινὸς καὶ ἀλάνθαστος φάρος νὰ δώσῃ πολλὰς ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματά μας καὶ νὰ μᾶς ὑποδείξῃ μὲ σιγουριὰ καὶ ἀλήθεια τὸν δρόμο ποὺ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ὁ καθένας μας καὶ ἴδια οἱ νέοι γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἐσωτερικὴ γαλήνη ποὺ σπανίζει στὴν ἐποχή μας,

Στὸ πόνημα σας τονίζονται ἴδιαίτερα τέσσερα πρόσωπα τῆς Ἀγίας Γραφῆς ποὺ ἔχουν πολλὲς ὁμοιότητες. Οἱ

ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος καὶ τὰ Βιβλικὰ Λότ καὶ Δαυΐδ. Ἀπὸ τὴν ζωή, τὸ ἔργον καὶ τὶς πράξεις τῶν τεσσάρων αὐτῶν φυσιογνωμιῶν καλεῖται ὁ ἀναγνώστης νὰ βγάλῃ χρήσιμα διδάγματα ποὺ θὰ τὸν ὡφελήσουν στὴ ζωή του.

Παπαγεώργιον Παΐσιον — Δολὸν—Πωγωνίου. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ τόσον θερμά σας λόγια γιὰ τὴν «ΚΟΝΙΤΣΑ» καὶ τοὺς ἐκδότας αὐτῆς. «Οταν εἰς τὸ πλευρόν μας ἔχωμεν τὴν συμπαράστασι τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐπαρχίας μας, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι διαρκῶς θὰ ἀνερχόμεθα. Τὴν πολύτιμον ἐργασίαν σας «ἄγιογραφία καὶ ἀγιογράφοι Χιονάδων» παρηκολουθήσαμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας» Εἶσθε ἄξιος ὅχι μόνον συγχαρητηρίων ἀλλὰ θαυμασμοῦ.

Κον Διογ. Νταρίλλην. Δυστυχῶς ἡ στενότης τοῦ χώρου δὲν μᾶς ἐπέτρεψεν νὰ δημοσιεύσωμεν ἐγκαίρως τὸ δημοσίευμα σας «ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ δράσιν τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητος Καστανιανιτῶν» ἥ ὅποια ἀναφέρεται κυρίως εἰς ἐπίσκεψιν κατὰ μῆνα Ἰούλιον πολλῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητος εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος. Θὰ σᾶς παρακαλέσωμεν ὅπως ἔχομεν συνεργασίαν σας σχετικὴν μὲ τὴν κίνησιν, τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν πρόοδον τοῦ χωριοῦ σας.

Κον Νικον Νικολαΐδην. Συνδρομή σας ἐλήφθη.